

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü
Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü

ZEYTİNYAĞI ve SOFRALIK ZEYTİN ÜRÜN RAPORU 2024

Araştırma Yayınları
2025

TEPGE Yayın No: 425

<https://arastirma.tarimorman.gov.tr/tepge>

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TARIMSAL EKONOMİ VE POLİTİKA GELİŞTİRME ENSTİTÜSÜ
TRGM/TEPGE

ÜRÜN RAPORU
ZEYTİNYAĞI ve SOFRALIK ZEYTİN
2024

Hazırlayan
Dr. Zerrin ÖZKAN

Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü Müdürlüğü
zerrin.ozkan@tarimorman.gov.tr

Çalışma kapsamında sunulan görüşler tamamıyla yazarlara aittir ve Tarım ve Orman Bakanlığı'nın ya da çalışanlarının görüşlerini temsil etmez.

Çalışmada yer alan veri ve istatistikler yayınlayıcı kurumların kaynaklarından alınmış ve araştırma amaçlı olarak kullanılmıştır. Veriler çalışmanın hazırlandığı dönemde yayınlanmış olan en güncel verilerdir ve dönemsel olarak yayınlayıcı kurumun güncellemelerinden dolayı farklılık gösterebilir.

TEPGE YAYIN NO: 425

ISBN: 978-625-5828-06-4

**© TEPGE
Her Hakkı Saklıdır.**

Aralık /2025

İletişim:

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı
Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı 06800
Çankaya/ANKARA

Telefon: 0312 287 5833

Bu rapor Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün izni olmadan kısmen veya tamamen basılamaz, çoğaltılamaz veya elektronik ortama taşınamaz.

Kapak sayfasında kullanılan fotoğraf Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından düzenlenen “2018 yılı Tarım ve İnsan Fotoğraf Yarışması” na aittir. (<http://www.tarimormaninsan.com/img/10-tarim-ve-insan-fotograf-yarismasi/genel/400/birincilik-odulu-mehmet-yikilmazsoy.jpg>)

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	1
2. DÜNYADA DURUM.....	3
2.1. Zeytinlik Alanlar	3
2.2. Üretim.....	4
2.2.1. Dane Zeytin Üretimi.....	4
2.2.2. Zeytinyağı Üretimi.....	4
2.2.3. Sofralık Zeytin Üretimi.....	6
2.3. Tüketim.....	7
2.3.1. Zeytinyağı Tüketimi.....	7
2.3.2. Sofralık Zeytin Tüketimi.....	8
2.4. Ticaret.....	9
2.4.1. Zeytinyağı İhracatı.....	9
2.4.2. Zeytinyağı İthalatı.....	10
2.4.3. Sofralık Zeytin İhracatı.....	11
2.4.4. Sofralık Zeytin İthalatı.....	12
2.5. Fiyatlar.....	13
2.5.1. Zeytinyağı Fiyatları.....	13
2.5.2. Sofralık Zeytin Fiyatları.....	14
3. TÜRKİYE’DE DURUM.....	15
3.1. Üretim	15
3.1.1. Zeytinlik Alanlar ve Dane Zeytin Üretimi.....	15
3.1.2. Zeytinyağı Üretimi.....	19
3.1.3. İşlenmiş Sofralık Zeytin Üretimi.....	19
3.2. Tüketim.....	20
3.2.1. Zeytinyağı Tüketimi.....	20
3.2.2. Sofralık Zeytin Tüketimi.....	20
3.3. Dış Ticaret.....	21
3.3.1. Zeytinyağı İhracatı.....	21
3.3.2. Zeytinyağı İthalatı.....	22
3.3.3. Sofralık Zeytin İhracatı.....	22
3.3.4. Sofralık Zeytin İthalatı.....	24
3.4. Fiyatlar.....	24
3.4.1. Zeytinyağı Fiyatları.....	24
3.4.2. Sofralık Zeytin Fiyatları.....	25
3.5. Destekler Pazar Yapısı.....	26
4. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME.....	28
EK TABLOLAR.....	30
KAYNAKLAR.....	43

TABLO DİZİNİ

Tablo 1. Dünya zeytinlik alanları.....	3
Tablo 2. Dünya dane zeytin üretimi.....	4
Tablo 3. Dünya zeytinyağı üretimi	5
Tablo 4. Dünya sofralık zeytin üretimi.....	6
Tablo 5. Dünya zeytinyağı tüketimi.....	7
Tablo 6. Dünya sofralık zeytin tüketimi.....	8
Tablo 7. Dünya zeytinyağı ihracatı.....	9
Tablo 8. Dünya zeytinyağı ithalatı.....	10
Tablo 9. Dünya sofralık zeytin ihracatı.....	11
Tablo 10. Dünya sofralık zeytin ithalatı.....	12
Tablo 11. Dünya sızma zeytinyağı borsa fiyatları.....	13
Tablo 12. Dünya sızma zeytinyağı ortalama ihracat fiyatları.....	13
Tablo 13. Dünya sofralık zeytin ortalama ihracat fiyatları.....	14
Tablo 14. Türkiye’de zeytin alanları, ağaç sayısı, üretim ve verim durumu.....	15
Tablo 15. Türkiye’de illere göre yağlık zeytin üretimi.....	17
Tablo 16. Türkiye’de illere göre sofralık zeytin üretimi.....	18
Tablo 17. Türkiye’nin zeytinyağı ihracat miktarı ve değeri.....	21
Tablo 18. Türkiye’nin zeytinyağı ithalat miktarı ve değeri.....	22
Tablo 19. Türkiye’nin sofralık zeytin ihracat miktarı ve değeri.....	23
Tablo 20. Türkiye’nin sofralık zeytin ithalat miktarı ve değeri.....	24
Tablo 21. Türkiye’de yıllara göre zeytinyağı borsa fiyatları	24
Tablo 22. Türkiye’de yıllara göre sofralık zeytin fiyatları	25
Tablo 23. Türkiye’de yıllara göre zeytin ve zeytinyağına verilen destekler	27
Ek Tablo 1. Ülkelere göre dünya zeytinlik alanı.....	30
Ek Tablo 2. Ülkelere göre dane zeytin üretimi.....	31
Ek Tablo 3. Türkiye’de illere göre sofralık zeytin meyvelik alanları.....	32
Ek Tablo 4. Türkiye’de illere göre yağlık zeytin meyvelik alanları.....	33
Ek Tablo 5. Türkiye’de illere göre sofralık zeytin üretim miktarı.....	34
Ek Tablo 6. Türkiye’de illere göre yağlık zeytin üretim miktarı.....	35
Ek Tablo 7. Türkiye’nin ülkelere göre aylık zeytinyağı ihracatı.....	36
Ek Tablo 8. Türkiye pazarlama yılına göre zeytinyağı ihracatı.....	37
Ek Tablo 9. Türkiye’nin ülkelere göre aylık sofralık zeytin ihracatı.....	38
Ek Tablo 10. Ülkelere göre zeytinyağı ihracat değeri	39
Ek Tablo 11. Ülkelere göre zeytinyağı ithalat değeri.....	40
Ek Tablo 12. Ülkelere göre sofralık zeytin ihracat değeri.....	41
Ek Tablo 13. Ülkelere göre sofralık zeytin ithalat değeri.....	42

GRAFİK DİZİNİ

Grafik 1. Dünya zeytinlik alanların ülkelere göre dağılımı.....	4
Grafik 2. Dünya zeytinyağı üretiminin ülkelere göre dağılımı.....	5
Grafik 3. Dünya sofralık zeytin üretiminin ülkelere göre dağılımı.....	6
Grafik 4. Dünya zeytinyağı tüketiminin ülkelere göre dağılımı.....	7
Grafik 5. Dünya sofralık zeytin tüketiminin ülkelere göre dağılımı.....	8
Grafik 6. Dünya zeytinyağı ihracatında ülkelerin payları	9
Grafik 7. Dünya zeytinyağı ithalatında ülkelerin payları.....	10
Grafik 8. Dünya sofralık zeytin ihracatında ülkelerin payları.....	11
Grafik 9. Dünya sofralık zeytin ithalatında ülkelerin payları.....	12
Grafik 10. Dünya sızma zeytinyağı borsa fiyatları.....	13
Grafik 11. Dünya sızma zeytinyağı ortalama ihracat fiyatları.....	14
Grafik 12. Dünya sofralık zeytin ortalama ihracat fiyatları.....	14
Grafik 13. Türkiye’de yıllara göre dane zeytin alanı ve üretimi.....	16
Grafik 14. Türkiye’de yağlık/sofralık zeytin üretimi.....	16
Grafik 15. Türkiye’de illere göre yağlık zeytin meyvelik alanları.....	17
Grafik 16. Türkiye’de illere göre sofralık zeytin meyvelik alanları.....	17
Grafik 17. Türkiye’de illere göre yağlık zeytin üretim payı.....	18
Grafik 18. Türkiye’de illere göre sofralık zeytin üretim payı.....	19
Grafik 19. Türkiye zeytinyağı üretim miktarı.....	19
Grafik 20. Türkiye işlenmiş sofralık zeytin üretim miktarı.....	20
Grafik 21. Türkiye’de zeytinyağı tüketim miktarı.....	20
Grafik 22. Türkiye’de yıllara göre sofralık zeytin tüketimi.....	21
Grafik 23. Türkiye’nin zeytinyağı ihracatı yaptığı ülkelerin payları.....	22
Grafik 24. Türkiye’nin sofralık zeytin ihracatı yaptığı ülkelerin payları.....	23
Grafik 25. Türkiye’de yıllara göre zeytinyağı borsa fiyatları.....	25
Grafik 26. Türkiye’de yıllara göre sofralık zeytin fiyatları.....	25

1. GİRİŞ

Zeytinin meyvesi yağlık ve sofralık olarak işlenebilen ve bu işleme sonucu oluşan yan ürünleri değerlendirilebilen ve sağlık açısından çok faydalı olduğu için giderek talebi artan bir üründür. Zeytin bitkisinin özel iklim isteği nedeniyle zeytincilik, dünyada daha çok Akdeniz’e kıyısı olan ülkelerde (İspanya, İtalya, Yunanistan, Türkiye, Tunus, Suriye, Fas, Fransa ve Portekiz) yapılmaktadır. Halen dünya zeytin ağaç varlığının yaklaşık %93’ü bu ülkelerde yer almaktadır. 2023 verilerine göre dünyada yaklaşık olarak 11,1 milyon hektar alanda 20,3 milyon ton dane zeytin üretimi yapılmaktadır (FAO, 2024).

Zeytin meyvesinden gıda sanayinde işleme sonucunda yaklaşık üç bin ton zeytinyağı ve üç bin ton sofralık zeytin elde edilmektedir. Bir birim zeytinyağı elde etmek için dört ila sekiz birim arasında yağlık zeytin kullanılmaktadır. Dünyada son yıllarda zeytinyağı ve sofralık zeytin gibi zeytin ürünlerine artan talep nedeniyle zeytinciliğin sadece Akdeniz’e kıyı olan ülkelerde değil, Akdeniz iklimi gösteren Arjantin, Şili, Peru gibi diğer ülkelerde de ekonomik anlamda tarımı yapılmaya başlanmıştır.

Zeytinyağı; zeytin (*Olea europae* L.) ağacının olgunlaşmış meyvelerinden hiçbir kimyasal işlem yapılmadan mekanik yollarla işlenen, kendine özgü tat ve kokuda olan, doğal şekliyle tüketilebilen bitkisel kökenli bir yağdır. Solvent kullanılarak ekstrakte edilen veya reesterifikasyon işlemi ile natürel trigliserid yapısı değiştirilen ya da diğer cins yağlarla karıştırılan yağlar zeytinyağı olarak tanımlanmamaktadır. Zeytinyağı çeşit ve kalite olarak sınıflandırılırken asitlik derecelerine göre değerlendirilmekte, “Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği” ve Türk Standartları Enstitüsü’nün tanımlamalarına göre

kategorilere ayrılmaktadır. Söz konusu yönetmeliğe göre, zeytinyağı diğer sıvı yağlara ve diğer sıvı yağlar zeytinyağına karıştırılmaz (Resmi Gazete, 2017). Aynı yönetmelikte zeytinyağı çeşitleri ile ilgili tanımlamalar aşağıdaki gibidir.

Natürel zeytinyağı; zeytin ağacı meyvesinden doğal niteliklerinde değişikliğe neden olmayacak bir ısı ortamında, sadece yıkama, sızdırma, santrifüj ve filtrasyon işlemleri gibi mekanik veya fiziksel işlemler uygulanarak elde edilen, fiziksel, kimyasal ve duyuşsal özellikleri itibarıyla sınıfına ait özelliklere uygun yağlarını ifade eder. Natürel zeytinyağı; natürel sızma, natürel birinci ve ham zeytinyağı olarak üç sınıfa ayrılmaktadır.

Natürel sızma zeytinyağı; doğrudan tüketime uygun, serbest yağ asitliği oleik asit cinsinden her 100 gramda 0,8 gramdan fazla olmayan yağdır.

Natürel birinci zeytinyağı; serbest yağ asitliği oleik asit cinsinden her 100 gramda 2,0 gramdan fazla olmayan yağlar sınıfında bulunmakta olup, natürel sızma zeytinyağı gibi doğrudan tüketime uygundur.

Ham zeytinyağı ‘lampant’ ise; doğrudan tüketime uygun olmayan, serbest yağ asitliği oleik asit cinsinden %3,3’ün üzerinde olan ya da duyuşsal ve karakteristik özellikleri bakımından natürel zeytinyağı özelliklerini taşımayan, rafinasyon veya teknik amaçlı kullanıma uygun yağlar sınıfında bulunmaktadır.

Rafine zeytinyağı; ham zeytinyağının doğal trigliserid yapısında değişikliğe yol açmayan metotlarla rafine edilmeleri sonucu elde edilen ve serbest yağ asitliği oleik asit cinsinden her 100 gramda 0,3 gramdan fazla olmayan yağdır.

Riviera zeytinyağı; rafine zeytinyağı ile gıda olarak doğrudan tüketilebilecek natürel zeytinyağları karışımından oluşan ve serbest yağ asitliği oleik asit cinsinden her 100 gramda 1,0 gramdan fazla olmayan yağdır.

Çeşnili zeytinyağı; natürel sızma zeytinyağlarına değişik baharat, meyve ve sebzeler veya bunların doğal aroma maddeleri katılarak çeşitlendirilmesi ile elde edilen ve serbest yağ asitliği oleik asit cinsinden her 100 gramda 0,8 gramdan fazla olmayan yağdır.

Zeytinyağının yan ürünü olan prina yağı çoğunlukla yem ve sanayi alanlarında değerlendirilip kısmen yemeklik yağ olarak kullanılsa da zeytinyağı olarak tanımlanmamaktadır.

Zeytinyağı tüm dünyaca talep edilen önemli bir üründür. Zeytinyağı, dış ticarete 150910 (saf zeytinyağı) ve 150990 (diğer zeytinyağı ve zeytinyağı fraksiyonları, kimyasal olarak değiştirilmemiş) altılı GTİP kodları ile tanımlanmaktadır. 150910 GTİP kodu, dünya dış ticaretinde de 2022 yılından itibaren kaldırılmış yerine 150920 (ekstra saf zeytinyağı), 150930 (saf zeytinyağı) ve 150940 (diğer saf zeytinyağı) GTİP kodları uygulamaya konulmuştur. Avrupa Birliği (AB), diğer Akdeniz Ülkeleri ve Türkiye’de zeytinyağında önemli üretici ve ihracatçı ülkelerdir (TÜİK, 2025).

Sofralık zeytin; uluslararası standartta kültüre alınmış zeytin çeşitlerinin, işlenebilecek olgunlukta hasat edilen meyvelerinin belirli teknik usullerle acılığının giderilip, tüketimine izin verilen katkı maddeleri ile birlikte veya sade olarak ambalajlanmış, yeme olgunluğu kazanan zeytin daneleri olarak tanımlanmakta ve

siyah, yeşil ve rengi dönük (pembe) zeytin olarak sınıflandırılmaktadır. Sofralık zeytinde yoğunluklu olarak 200570 (dondurulmamış, sirke/asetik asitten başka usulde hazırlanmış veya konserve edilmiş zeytin) GTİP kodu ile dış ticaret yapılmaktadır. Ayrıca 070992 (taze veya soğutulmuş zeytin) ve 071120 (geçici olarak konserve edilmiş, yenilmeye elverişli olmayan) GTİP kodlu ürünler de dış ticarete söz konusu olmaktadır.

Siyah zeytin; tam olgunlaşma döneminde ya da bu dönemin hemen öncesinde hasat edilen, rengi siyah veya siyaha yakın, koyu mor, yeşilimsi siyah, koyu kahverengi veya kırmızı siyahtan menekşe siyahına kadar olan meyvelerdir.

Yeşil zeytin; yeşilden sarımsı yeşile kadar olan olgunlaşma periyodu başlangıcında, renk değişiminden önce hasat edilen ve normal iriliğe erişmiş meyveleri kapsamaktadır.

Rengi dönük/pembe zeytin; tam olgunlaşma periyodundan önce, renk değişim döneminde pembe, kırmızı, şarabi, açık kahverengi renklerde iken hasat edilen meyveleri ifade etmektedir.

Zeytinyağı ve sofralık zeytin işlenmiş ürün olarak kabul edilmektedir. Dane zeytin olgunlaştığında yemeye elverişli, tüketime hazır değildir. Dane zeytinlerin tüketime elverişli olması için işleme veya olgunlaşma süreci geçirmesi gerekmektedir.

International Olive Council (IOC) tarafından “zeytinyağı üretim sezonu” 1 Ekim - 30 Eylül (bir sonraki yıl) ve “sofralık zeytin üretim sezonu” ise 1 Eylül - 30 Ağustos (bir sonraki yıl) olarak kabul görmektedir (IOC, 2025).

2. DÜNYADA DURUM

2.1. Zeytinlik Alanlar

Zeytin meyvesi yağlık ve sofralık olarak işlenebilen ve işleme sonucu oluşan yan ürünleri değerlendirilebilen tarımsal bir üründür. Zeytin bitkisinin özel iklim isteği nedeniyle zeytincilik, dünyada daha çok Akdeniz'e kıyısı olan ülkelerde yapılır. Halen dünya zeytin ağaç varlığının yaklaşık %93'ü bu ülkelerde yer almaktadır. FAO (Food and Agriculture Organization) 2023

verilerine göre dünyada yaklaşık 11,1 milyon hektar alanda, 20,2 milyon ton zeytin üretimi yapılmaktadır. Dünyada son yıllarda zeytinyağı ve sofralık zeytin gibi zeytin ürünlerine artan talep nedeniyle zeytinciliğin Akdeniz'e kıyısı olan ülkelerin yanı sıra, Akdeniz iklimi gösteren Arjantin, Şili, Peru gibi diğer ülkelerde de ekonomik anlamda tarımı yapılmaya başlanmıştır.

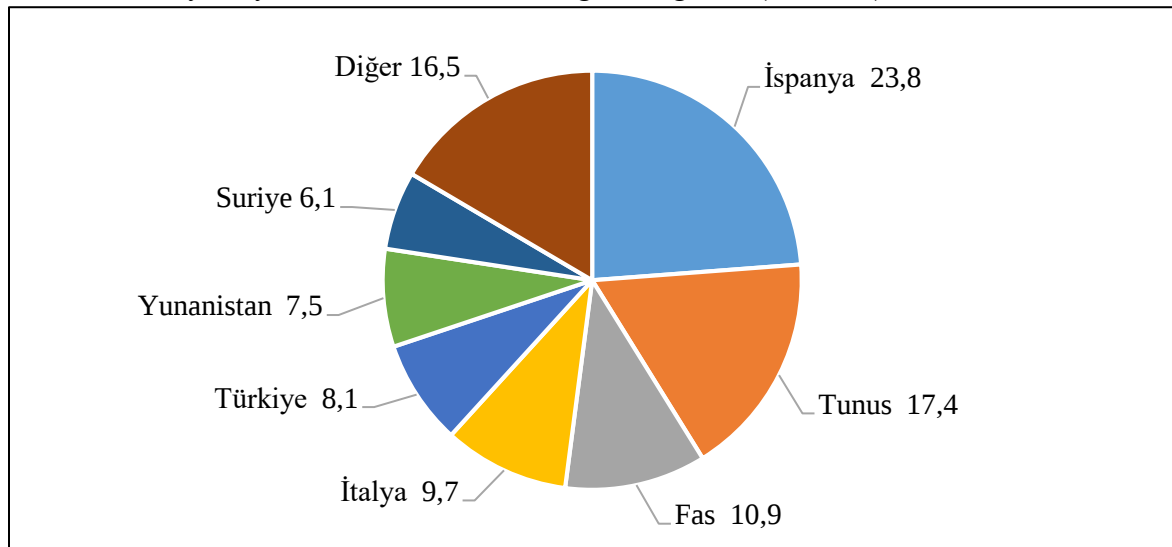
Tablo 1. Dünya zeytinlik alanları (bin ha)

	2019	2020	2021	2022	2023
İspanya	2.602	2.624	2.623	2.635	2.651
Tunus	1.242	3.632	1.261	2.158	1.934
Fas	1.073	1.069	1.104	1.201	1.215
İtalya	1.139	1.146	1.129	1.077	1.080
Türkiye	879	887	889	901	903
Yunanistan	903	906	826	847	841
Suriye	693	696	693	676	675
Cezayir	432	439	440	469	482
Portekiz	378	381	380	380	381
Libya	206	239	236	228	215
Diğer	757	693	756	777	763
Dünya	10.305	12.710	10.337	11.349	11.140

Kaynak: FAO, 2025 (Erişim Tarihi: 10.11.2025)

Dünya zeytinlik alanının ülkelere göre dağılımına bakıldığında 2023 yılında İspanya %23,8, Tunus %17,4, Fas %10,9, Türkiye %8,1, Yunanistan %7,5, Suriye %6,1, Diğer %16,5, İtalya %9,7, Arjantin %9,7, Şili %7,5, Peru %7,5 oranları ile ilk sıraları paylaştıkları görülmektedir.

Grafik 1. Dünya zeytinlik alanların ülkelere göre dağılımı (2023, %)

Kaynak: FAO, 2025 (Erişim Tarihi: 10.11.2025)

2.2. Üretim

2.2.1. Dane Zeytin Üretimi

Dünya dane zeytin üretimi, bazı yıllarda periyodisite, hastalık ya da doğal koşullardan dolayı dalgalanmalar göstermekle beraber artış eğilimindedir. FAO verilerine göre 2023 yılında dünya dane zeytin üretimi yaklaşık 20,3 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. İspanya’da bir önceki yıl kurak seyreden hava koşullarından dolayı dane zeytin üretimi 3,9’milyon tona düşmüştür. 2023 yılında ise 5,1 milyon ton olmuştur. Dünya dane zeytin

üretiminde ikinci sırada bulunan Yunanistan’da 2019-2023 yıllarında ortalama dane zeytin üretim miktarı 3,1 milyon ton ve üçüncü sırada bulunan İtalya’da ise ortalama 2,2 milyon tondur. 2023 yılında yaklaşık 1,5 milyon ton dane zeytin üretimi kaydedilen Türkiye’nin beş yıllık ortalama üretimi 1,8 milyon tondur. 2023 yılında dane zeytin üretimi Portekiz’de 1,2 Tunus 1,1 milyon ton ve Mısır’da 1 milyon ton düzeyinde olmuştur.

Tablo 2. Dünya dane zeytin üretimi (bin ton)

	2019	2020	2021	2022	2023
İspanya	5.965	8.138	8.257	3.940	5.101
Yunanistan	3.240	3.051	3.045	3.000	3.000
İtalya	2.194	2.207	2.271	2.160	2.398
Türkiye	1.525	1.317	1.739	2.976	1.520
Portekiz	939	735	1.376	792	1.195
Tunus	700	2.000	700	1.200	1.077
Fas	1.912	1.409	1.591	1.968	1.046
Mısır	981	968	1.057	1.011	1.034
Cezayir	869	1.080	705	847	904
Suriye	844	781	566	991	697
S. Arabistan	358	365	382	388	391
Diğer	2.056	1.803	1.942	2.106	1.933
Dünya	21.583	23.854	23.631	21.379	20.296

Kaynak: FAO, 2025 (Erişim Tarihi: 17.11.2025)

2.2.2. Zeytinyağı Üretimi

IOC (International Olive Council) verilerine göre, dünya zeytinyağı üretimi uzun dönemde hafif artış eğiliminde olmakla birlikte dalgalanma göstermektedir. Beş yıllık ortalamaya göre 3 milyon ton olan dünya zeytinyağı üretimi, 2023/24’de 2,6 milyon ton olarak gerçekleşmiş, 2024/25’de ise 3,4 milyon ton üretim beklenmektedir.

İspanya’da 2022/23 ve 2023/24 sezonlarında kuraklıktan dolayı düşme olsa da, zeytinyağı üretiminde ilk sırada yer almıştır. İspanya 2023/24 sezonunda 854 bin ton zeytinyağı üretimi gerçekleştirmiş olup, 2024/25 sezonunda yaklaşık 1,3 milyon ton üretim beklenmektedir (Tablo 3).

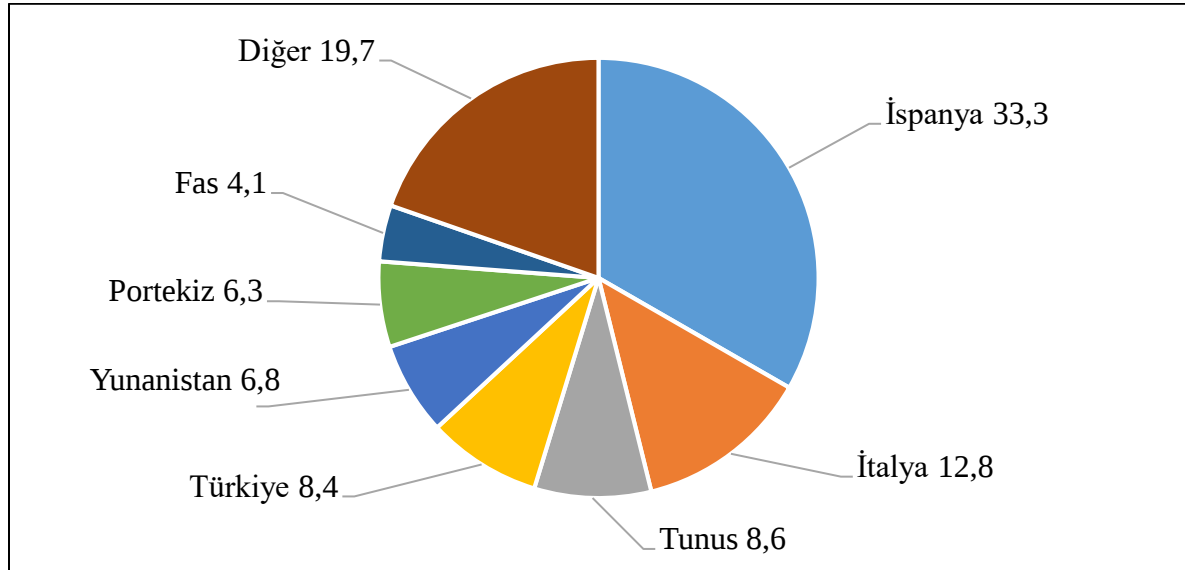
Tablo 3. Dünya zeytinyağı üretimi (bin ton)

	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	*2024/25
İspanya	1.389	1.493	666	854	1.290
İtalya	274	329	241	329	224
Tunus	140	240	217	220	340
Türkiye	194	235	451	215	450
Yunanistan	275	232	345	175	250
Portekiz	100	206	126	161	195
Fas	160	190	107	106	90
Cezayir	71	95	76	93	85
Suriye	143	105	134	80	105
Mısır	38	49	50	45	40
Diğer	236	242	347	286	307
Dünya	3.020	3.416	2.760	2.564	3.376

Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 17.11.2025) *Tahmin

İspanya, 2023/24 sezonunda toplam zeytinyağı üretiminin %33'ünü karşılamıştır. Önemli zeytinyağı üretici ülkelerden olan İtalya %12,8, Tunus %8,6 ve Türkiye %8,4 pay almışlardır. Aynı yıl için dünya zeytinyağı üretiminde Yunanistan'ın payı %6,8 ve Portekiz'in payı %6,3'tür (Grafik 2).

Grafik 2. Dünya zeytinyağı üretiminin ülkelere göre dağılımı (2023/24, %)

Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 17.11.2025)

2.2.3. Sofralık Zeytin Üretimi

Tablo 4. Dünya sofralık zeytin üretimi (bin ton)

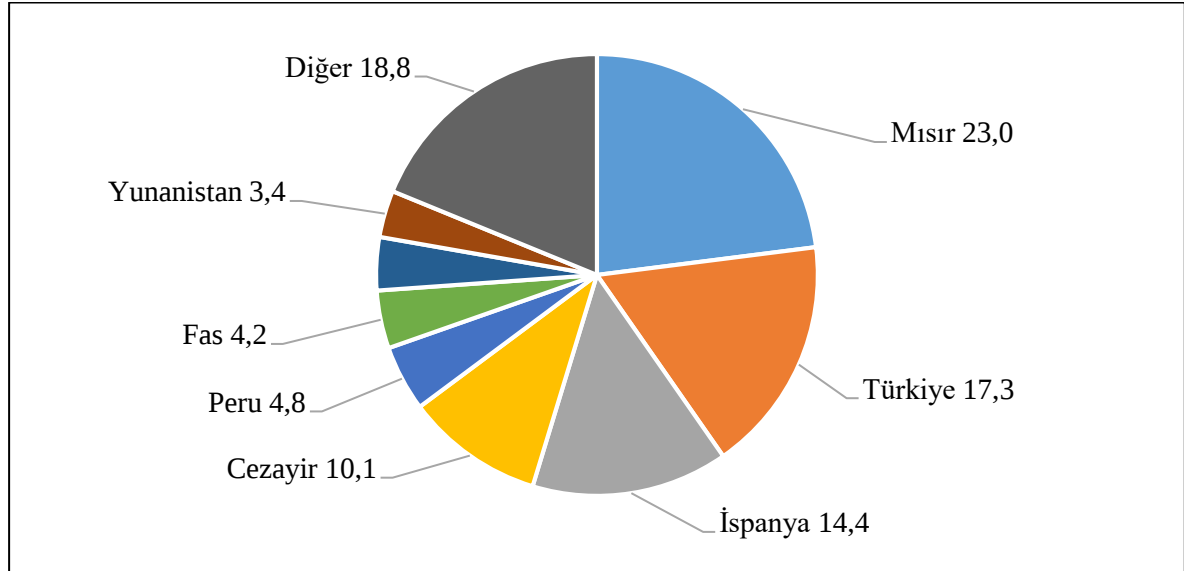
	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	*2024/25
Türkiye	360	450	735	490	700
Mısır	650	600	600	650	600
İspanya	546	660	414	407	468
Cezayir	273	307	256	286	264
Yunanistan	230	175	325	110	239
Peru	91	149	135	136	131
Fas	130	130	120	120	120
Suriye	105	105	115	97	109
İran	62	60	65	85	91
Arjantin	78	75	80	82	75
İtalya	83	63	67	77	62
Diğer	231	327	317	289	319
Dünya	2.839	3.101	3.229	2.829	3.178

Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 17.11.2025) * Tahmin

Dünya sofralık zeytin üretimi 2023/24 pazarlama sezonunda 2,8 milyon ton olmuştur. 2024/25’de ise 3.2 milyon ton üretim gerçekleştiği tahmin edilmektedir. 2023/24’de dünya sofralık zeytin üretiminin

ülkelere göre payına bakıldığında Mısır 650 bin ton sofralık zeytin üretimi ile (%23 pay) birinci olmuştur. Aynı dönemde sırasıyla Türkiye %17,3, İspanya %14,4, Cezayir %10,1 ve Peru %4,8 pay alarak ilk sıralarda yer almışlardır.

Grafik 3. Dünya sofralık zeytin üretiminin ülkelere göre dağılımı (2023/24, %)

Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 17.11.2025)

2.3. Tüketim

2.3.1. Zeytinyağı Tüketimi

IOC raporlarına göre, dünya zeytinyağı tüketimi artış eğiliminde olmakla beraber, 2023/24 üretim sezonunda bir önceki sezona göre %2,6 azalmıştır. Dünya zeytinyağı tüketimi 2023/24 sezonunda 2,8 milyon ton olarak kaydedilmiştir. Bir sonraki sezon ise zeytinyağı tüketiminin 3,1 milyon ton olacağı tahmin edilmektedir. Üretici ülkeler aynı zamanda önemli tüketici ülkelerdir. İspanya ve İtalya'nın ihracatta AB içindeki pazara odaklanması bölgedeki tüketicilerin zeytinyağı tüketimini arttırmıştır. AB'de kişi

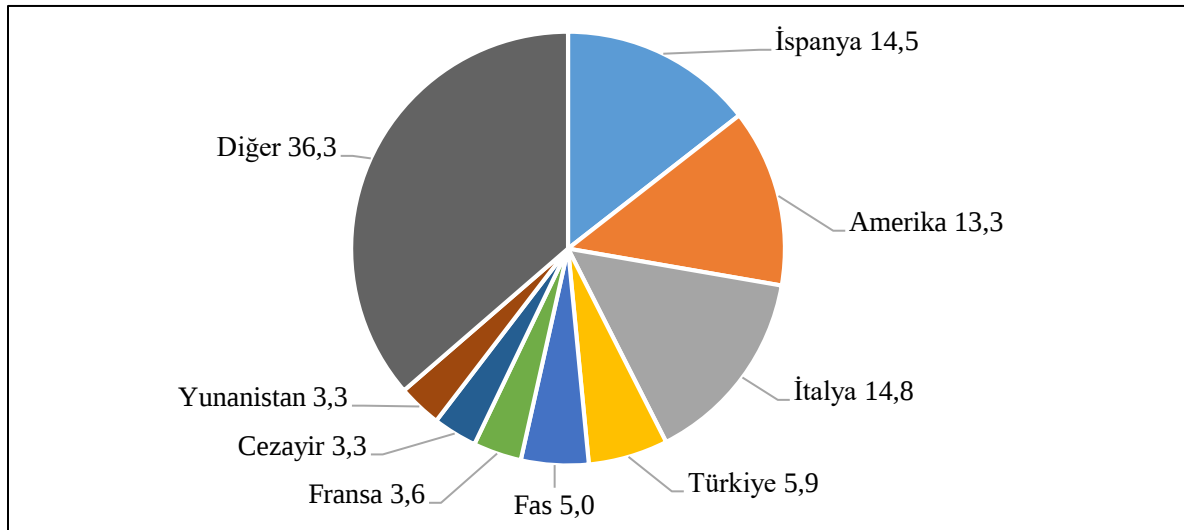
başı zeytinyağı tüketiminin diğer ülkelere kıyasla fazla olması, en sağlıklı yağlardan biri olan zeytinyağına olan talebin başta ABD olmak üzere Brezilya, Japonya, Avustralya ve Çin gibi ülkelere de kaymasına neden olmaktadır. Dünyada zeytinyağı tüketen ülkeler yelpazesi oldukça geniştir. 2023/24 sezonunda zeytinyağı tüketiminde İtalya %14,8, İspanya %14,5, ABD %13,3, Türkiye %5,9 ve Fas %5 paya sahip olmuşlardır (Grafik 4).

Tablo 5. Dünya zeytinyağı tüketimi (bin ton)

	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	*2024/25
İspanya	541	580	363	402	460
Amerika	389	412	374	369	398
İtalya	422	457	434	412	395
Türkiye	150	170	165	165	200
Fas	140	170	150	140	140
Fransa	140	143	118	100	112
Yunanistan	109	106	97	91	110
Brezilya	107	104	91	79	95
Cezayir	80	95	75	92	91
Portekiz	62	59	39	61	72
Diğer	1.037	1.035	950	871	992
Dünya	3.176	3.329	2.855	2.780	3.065

Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 17.11.2025) * Tahmin.

Grafik 4. Dünya zeytinyağı tüketiminin ülkelere göre dağılımı (2023/24, %)

Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 17.11.2025)

IOC verilerine göre 2022/23 sezonu kişi başına zeytinyağı tüketimi 3 kg'ın üzerinde olan IOC üyesi ülkeler arasında Arnavutluk 8,7 kg ile öne çıkarken, onu Fas (4,0 kg),

Lübnan (3,8 kg), Filistin (3,3 kg) ve İsrail (3,2 kg) takip etmektedir. Türkiye'nin kişi başı tüketimi ise aynı sezon 1,9 kg olarak kaydedilmiştir.

2.3.2. Sofralık Zeytin Tüketimi

Dünya sofralık zeytin tüketim miktarı da zeytinyağında olduğu gibi uzun yıllar içinde artış eğilimindedir. Bununla birlikte IOC verilerine göre, sofralık zeytin tüketim miktarının 2023/2024 sezonunda bir önceki sezona göre %1,4 artarak 2,9 milyon ton olduğu tahmin edilmiştir. Dünya sofralık

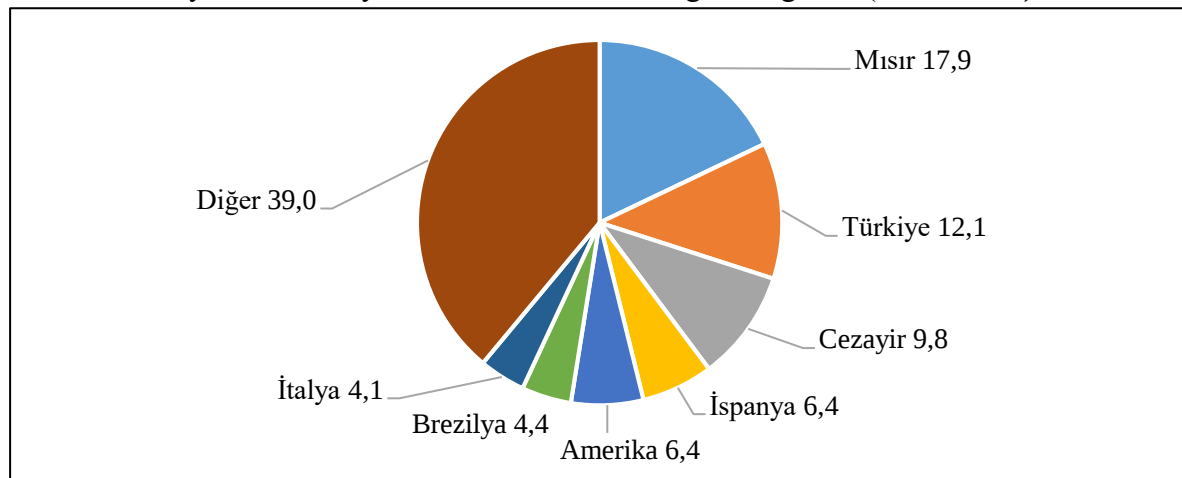
zeytin tüketiminde 2023/24 sezonunda Mısır %17,9 pay ile ilk sırada yer almaktadır. Dünya sofralık zeytin tüketiminde diğer öncü ülkelerin paylarına bakıldığında; Türkiye'nin %12,1, Cezayir'in %9,8, İspanya ve Amerika'nın payları yaklaşık %6,4'dür (Grafik 5).

Tablo 6. Dünya sofralık zeytin tüketimi (bin ton)

	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	*2024/25
Mısır	569	500	510	520	500
Türkiye	330	285	345	350	395
Cezayir	275	307	268	285	268
İspanya	168	180	181	185	190
Amerika	176	197	176	186	190
Brezilya	130	126	123	128	123
İtalya	123	117	134	119	121
S. Arabistan	33	33	107	105	110
Suriye	103	101	105	95	105
Peru	85	95	95	97	96
Diğer	858	916	851	833	905
Dünya	2.848	2.855	2.895	2.903	3.001

Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 17.11.2025) * Tahmin.

Grafik 5. Dünya sofralık zeytin tüketiminin ülkelere göre dağılımı (2023/24, %)

Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 17.11.2025)

IOC verilerine göre, 2021/22 üretim sezonunda ülkelere göre kişi başı sofralık zeytin tüketimine bakıldığında; Suriye'de

4,6 kg, Cezayir'de 6,8 kg, Mısır'da 4,5 kg, Türkiye'de 3,3 kg, İspanya'da 3,8 kg ve Peru'da 2,8 kg olduğu görülmektedir.

2.4. Ticaret

2.4.1. Zeytinyağı İhracatı

Dünya zeytinyağı ihracatı 2023/24 pazarlama yılı 1 milyon ton olarak gerçekleşmiş olup bir önceki yıla göre azalış göstermiştir. 2023/24 sezonu dünya zeytinyağı ihracatında önde gelen ülkeler sırasıyla İspanya, Tunus, İtalya, Türkiye ve Portekiz'dir. 2023/24 sezonunda İspanya 332 bin ton ile dünya zeytinyağı ihracatının

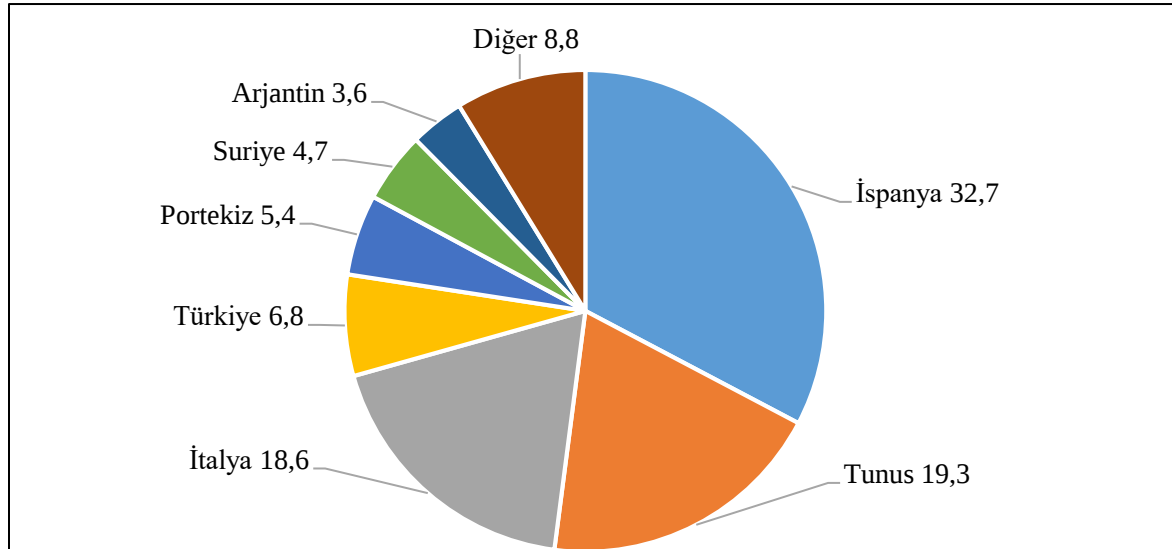
%32,7 sini karşılamıştır. Tunus 197 bin ton ihracat ile dünya ihracatında %19,3 pay almıştır. İtalya 189 bin ton ile dünya ihracatında %18,6 pay almıştır (Grafik 6). Türkiye ise 2023/24 sezonunda 69 bin ton zeytinyağı ihracatı gerçekleştirmiştir. Bir sonraki sezon bu ülkelerde ihracatta önemli artışlar beklenmektedir.

Tablo 7. Dünya zeytinyağı ihracatı (bin ton)

	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	*2024/25
İspanya	465	468	317	332	416
Tunus	205	187	199	197	310
İtalya	223	235	187	189	211
Türkiye	42	58	150	69	150
Portekiz	76	73	59	55	60
Suriye	19	24	41	48	38
Arjantin	23	27	27	37	25
Yunanistan	25	25	23	20	20
Şili	13	16	17	16	17
ABD	4	4	6	9	10
Diğer	52	61	61	45	39
Dünya	1.145	1.176	1.084	1.016	1.294

Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 17.11.2025) * Tahmin.

Grafik 6. Dünya zeytinyağı ihracatında ülkelerin payları (2023/24, %)

Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 17.11.2025)

2.4.2. Zeytinyağı İthalatı

Dünya zeytinyağı ithalatı yıllara göre artış eğiliminde olmakla beraber 2023/24 döneminde 1 milyon ton olarak gerçekleşmiş ve bir önceki pazarlama yılına göre %6,4 azalış göstermiştir. Dünyada ithalatçı ülkelerin sayısı ve ithalat miktarları da zaman içinde artmaktadır. İspanya ve İtalya ise üretim ve stoklarda sıkıntı yaşanan dönemlerde katma değeri yüksek ürün elde

etmek için ham zeytinyağı ithal etmektedir. 2023/24 pazarlama yılında dünyada en çok zeytinyağı ithalatı yapan ülkeleri sırasıyla; ABD, İspanya, Brezilya, İtalya, Kanada ve Japonya olmuştur. Aynı pazarlama yılında dünya zeytinyağı ithalatında ABD'nin payı %35,7, İspanya'nın payı %10,7, Brezilya'nın payı %7,8 ve İtalya'nın payı %6,8 olmuştur.

Tablo 8. Dünya zeytinyağı ithalatı (bin ton)

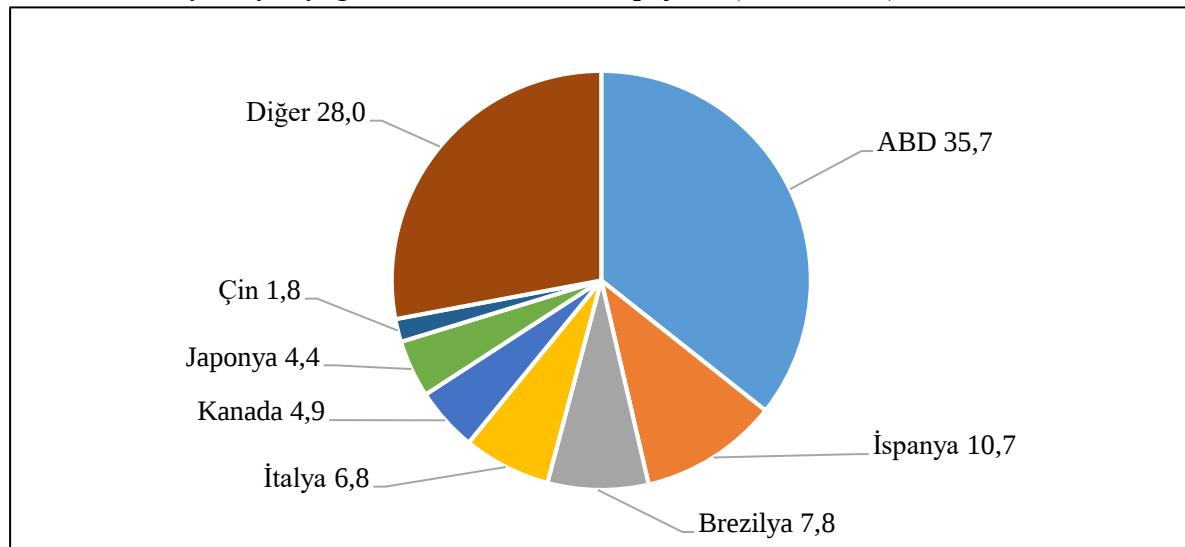
	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	*2024/25
ABD	380	399	359	362	398
Brezilya	107	104	91	79	95
İtalya	51	52	65	69	95
İspanya	101	86	98	109	93
Japonya	59	63	52	45	58
Kanada	58	54	48	50	55
Çin	46	50	34	18	44
S. Arabistan	28	36	37	35	37
Avustralya	36	34	28	27	33
Fas	8	5	12	3	30
Diğer	273	298	262	220	271
Dünya	1.145	1.177	1.084	1.015	1.208

Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 17.11.2025) * Tahmin.

2023/24 pazarlama sezonunda dünya zeytinyağı ithalatındaki azalmaya paralel olarak önemli ihracatçı ülkelerde bir önceki sezona göre azalma olmuştur. Dünya

ithalatında önemli ülkelerden, aynı zamanda da zeytinyağı üreticisi olan İspanya ve İtalya bir önceki sezona göre daha fazla ithalat gerçekleştirmiştir.

Grafik 7. Dünya zeytinyağı ithalatında ülkelerin payları (2023/24, %)

Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 17.11.2025)

2.4.3. Sofralık Zeytin İhracatı

Dünya sofralık zeytin ihracat miktarı 2023/24 pazarlama yılında 722 bin ton olarak gerçekleşmiş olup bir önceki yıla göre %1,6 azalış görülmüştür. Dünya sofralık zeytin ihracatında önde gelen ülkeler İspanya, Mısır, Türkiye, Yunanistan ve Fas'dır. İspanya 2023/24 yılında 153 bin ton ihracat ile ilk sırada yer almış ve dünya sofralık zeytin ihracatının %21,2'sini

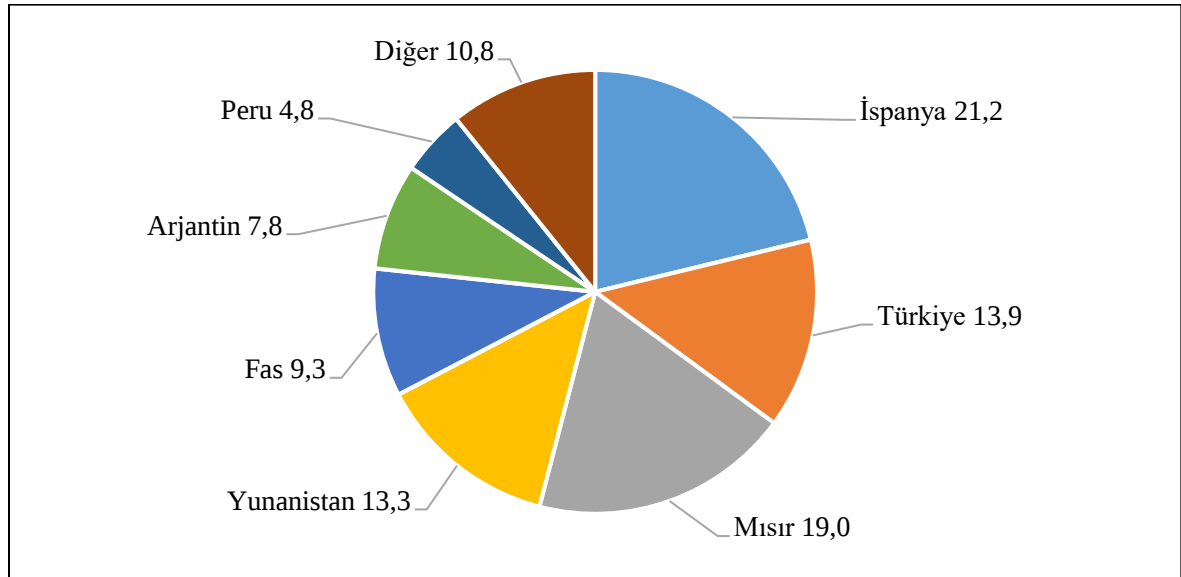
karşılamiştir. Mısır 137 bin ton ile dünya sofralık zeytin ihracatında %19 pay alarak ikinci sırada yer almıştır (Tablo 9; Grafik 8). Aynı sezon sofralık zeytin ihracatında üçüncü olan Türkiye 100 bin ton ihracat gerçekleştirmiştir. Akdeniz ülkesi olmayıp sofralık zeytin ihracatında önemli payı olan Arjantin ve Peru ülkeleri dikkat çekmektedir.

Tablo 9. Dünya sofralık zeytin ihracatı (bin ton)

	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	*2024/25
İspanya	179	187	170	153	172
Türkiye	50	110	100	100	125
Mısır	124	145	90	137	104
Yunanistan	90	91	94	96	97
Fas	109	77	87	68	88
Arjantin	54	50	56	56	50
Peru	30	34	46	35	31
İtalya	19	20	19	21	18
Portekiz	15	11	12	7	13
Arnavutluk	10	10	15	15	13
Diğer	34	38	46	35	38
Dünya	713	770	734	722	747

Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 17.11.2025) * Tahmin.

Grafik 8. Dünya sofralık zeytin ihracatında ülkelerin payları (2023/24, %)

Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 17.11.2025)

2.4.4. Sofralık Zeytin İthalatı

Dünya sofralık zeytin ithalat miktarı bir önceki yıla göre %4,6 artış göstermiş ve 2023/24 pazarlama yılında 768 bin ton ithalat gerçekleşmiştir. Dünyada en çok sofralık zeytin ithalatı yapan ülkelerin dünya ithalatındaki payları sırasıyla; ABD %20,4,

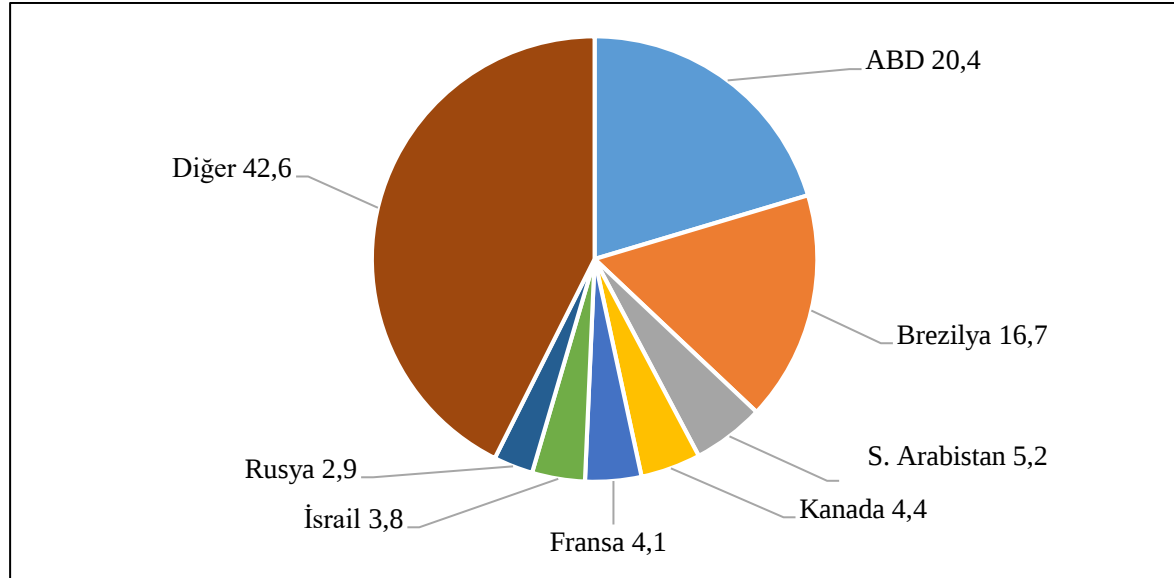
Brezilya %16,7, Suudi Arabistan %5,2 Kanada %4,4 ve Fransa %4,1 olmuştur. Dünyada sofralık zeytin üreticisi olmayan ülkelerin zaman içinde sofralık zeytine olan taleplerini arttırma eğiliminde oldukları görülmektedir (Tablo 10; Grafik 9).

Tablo 10. Dünya sofralık zeytin ithalatı (bin ton)

	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25*
ABD	159	158	164	157	164
Brezilya	130	126	123	128	123
S. Arabistan	28	29	47	40	40
Kanada	40	36	34	34	37
Fransa	31	31	29	31	29
İsrail	4	2	27	30	25
Rusya	25	30	25	22	22
Avustralya	20	19	18	20	20
Şili	28	25	23	17	18
Irak	15	21	17	16	16
Diğer	236	294	230	275	265
Dünya	714	769	734	768	756

Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 17.11.2025) * Tahmin.

Grafik 9. Dünya sofralık zeytin ithalatında ülkelerin payları (2023/24, %)

Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 17.11.2025)

2.5. Fiyatlar

2.5.1. Zeytinyağı Fiyatları

Dünya sızma zeytinyağı fiyatları; zeytinyağı üretim ve ticaretinde söz sahibi olan İspanya/Jaen, İtalya/Bari ve Yunanistan /Chania borsalarında şekillenmektedir. Zeytinyağı üretim ve ticaretinde öncü ülke olan İspanya’da sızma zeytinyağı borsa fiyatları, İtalya’dan daha düşüktür. Sızma zeytinyağında 2023/24 pazarlama yılında bir

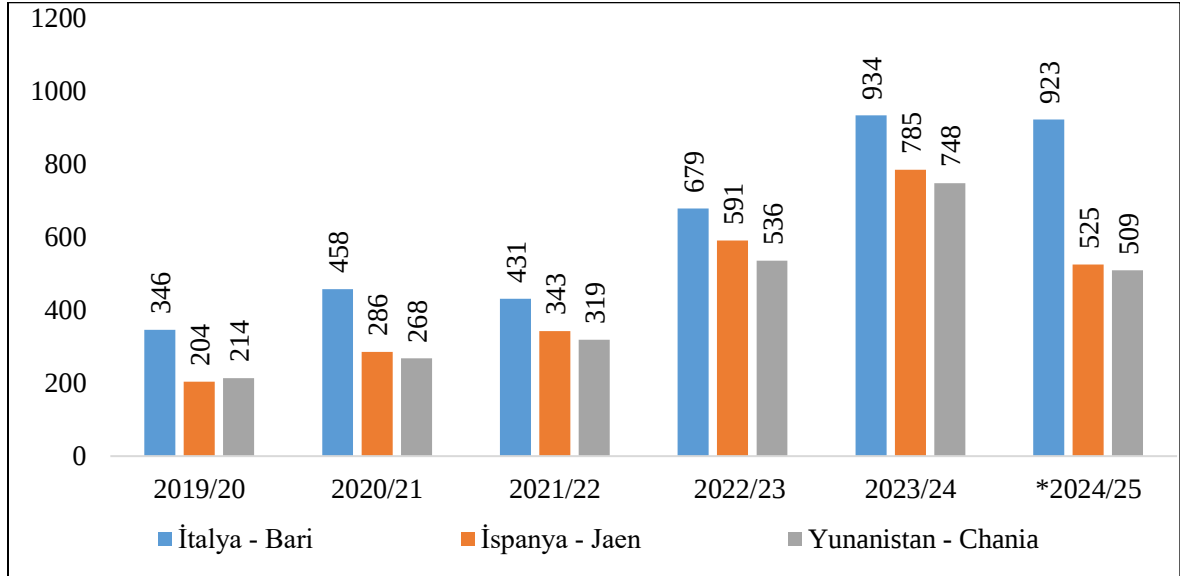
yıl öncesine göre İspanya borsa fiyatları %32,8, İtalya borsa fiyatları %37,5 ve Yunanistan borsa fiyatları %39,6 oranlarında artmıştır. Bu ülkelerde yaşanan kuraklık sebebiyle (2022/23 ve 2023/24 dönemlerinde) zeytin üretimindeki düşüklüğün fiyatları etkilediği söylenebilir.

Tablo 11. Dünya sızma zeytinyağı borsa fiyatları (€/100 kg)

	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	*2024/25
İtalya - Bari	346	458	431	679	934	923
İspanya - Jaen	204	286	343	591	785	525
Yunanistan - Chania	214	268	319	536	748	509

Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 17.11.2025) *Sezonun ilk beş ayının ortalamasıdır.

Grafik 10. Dünya sızma zeytinyağı borsa fiyatları (€/100 kg)

Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 17.11.2025)

Dünya sızma zeytinyağı ihracat fiyatları 2023/24 yılında bir önceki yıla göre artış göstermiştir. İspanya’da %49,4, İtalya’da %49,1 ve Yunanistan’da %45,4 artış olduğu

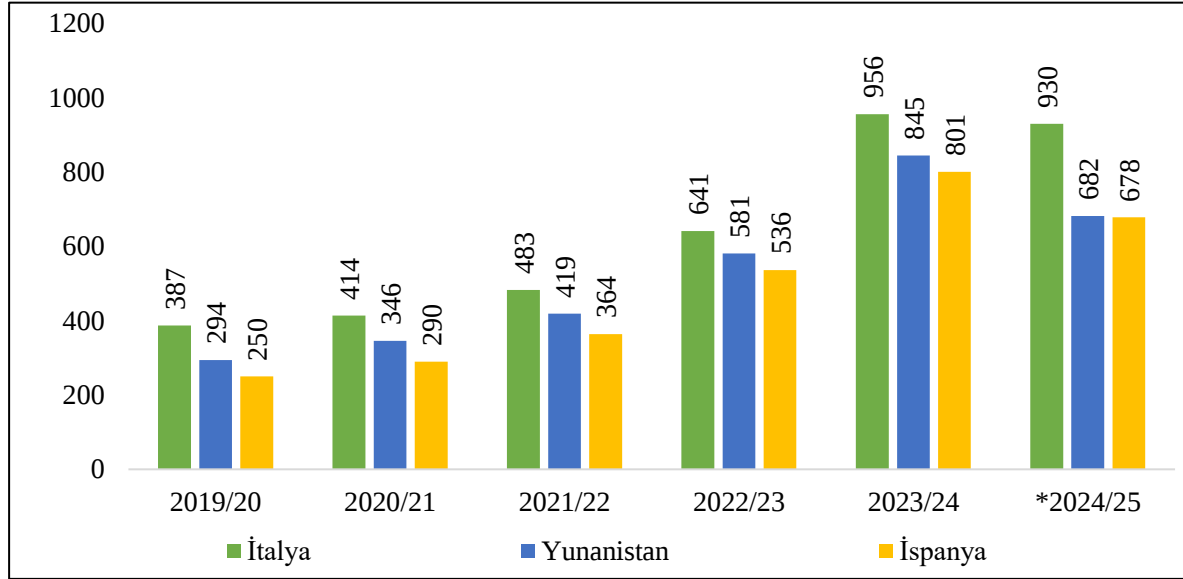
görülmektedir. 2024/25 pazarlama sezonunda ihracat fiyatlarının düşeceği beklenmektedir.

Tablo 12. Dünya sızma zeytinyağı ortalama ihracat fiyatları (€/100 kg)

	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	*2024/25
İtalya	387	414	483	641	956	930
Yunanistan	294	346	419	581	845	682
İspanya	250	290	364	536	801	678

Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 17.11.2025) * Sezonun ilk üç ayının ortalamasıdır.

Grafik 11. Dünya sızma zeytinyağı ortalama ihracat fiyatları (€/100 kg)

Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 17.11.2025)

2.5.2. Sofralık Zeytin Fiyatları

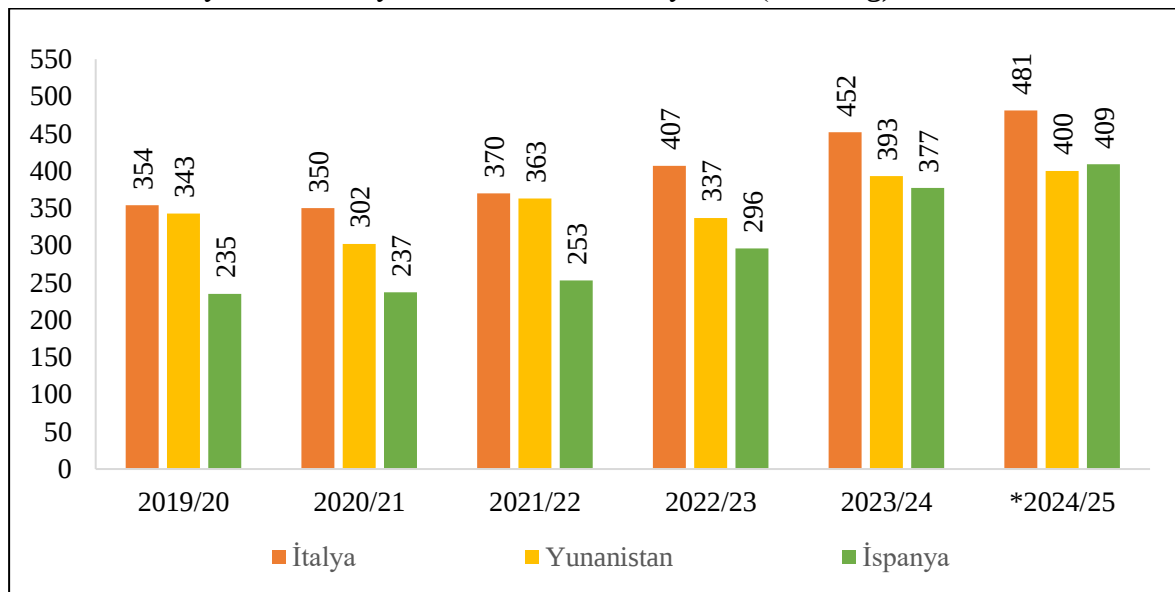
Dünya sofralık zeytin ihracat fiyatlarında, 2023/24 pazarlama yılında bir önceki yıla göre; İspanya’da %27,4, İtalya’da %11,1 ve Yunanistan’da ise %16,6 artış görülmüştür.

Tablo 13. Dünya sofralık zeytin ortalama ihracat fiyatları (€/100 kg)

	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	*2024/25
İtalya	354	350	370	407	452	481
Yunanistan	343	302	363	337	393	400
İspanya	235	237	253	296	377	409

Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 17.11.2025) *Sezonun ilk dört ayının ortalamasıdır.

Grafik 12. Dünya sofralık zeytin ortalama ihracat fiyatları (€/100 kg)

Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 17.11.2025)

3. TÜRKİYE'DE DURUM

3.1. Üretim

3.1.1. Zeytinlik Alanlar ve Dane Zeytin Üretimi

TÜİK verilerine göre; Türkiye’de 2024 yılında toplam 9,1 milyon dekar zeytinlik alan kaydedilmiştir. 2024 yılı için toplam zeytinlik alanların %73,3’ü yağlık zeytin ve %26,7’si sofralık zeytin alanlarıdır. 2020-2024 yıllarında dane zeytin alanında yaklaşık %3 artış görülmüştür. Zeytinlik alanlardaki artışı yağlık/sofralık olarak incelediğimizde yağlık zeytin alanlarında %1,8 ve sofralık zeytin alanlarında ise %4,2 artış olduğu görülmektedir (Tablo 14).

Türkiye’de 2024 yılında yaklaşık olarak 205 milyon adet zeytin ağacı bulunmaktadır. Toplam zeytin ağaç sayısının 173 milyon adedi meyve veren (%84) ve 32 milyon adedi ise meyve vermeyen (%16) zeytin ağacıdır. 2020-2024 yılları arasında meyve veren zeytin ağacı sayısı %8,3 ve meyve

vermeyen ağaç sayısı %16,7 artmıştır. 2020-2024 yılları arasında meyve veren sofralık zeytin ağacı sayısında %6,8 ve meyve veren yağlık zeytin ağacı sayısında %9 artış görülmüştür (Grafik 13).

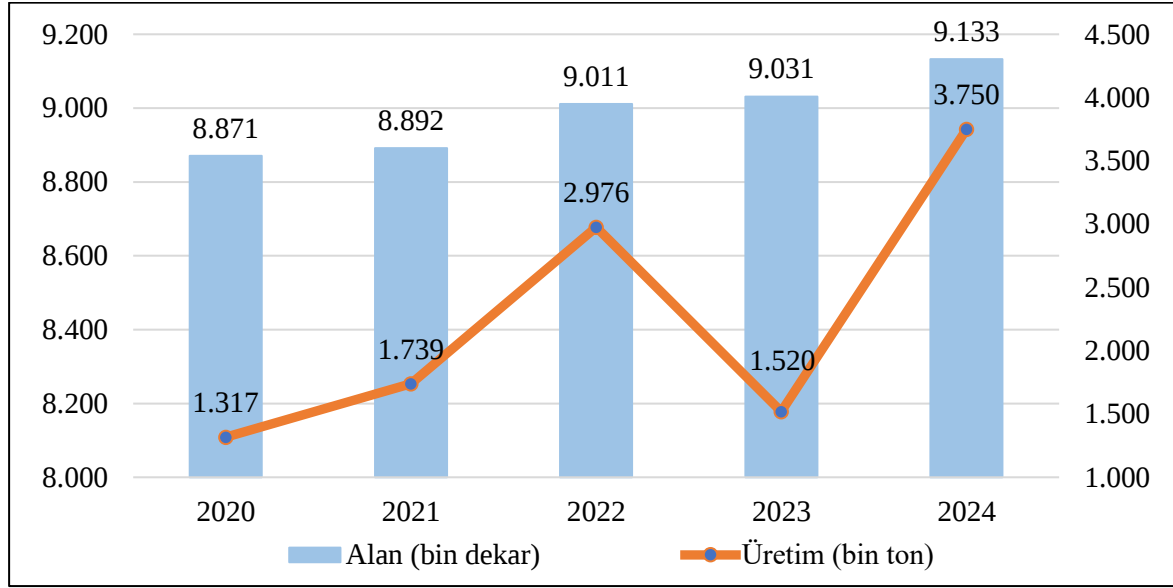
Zeytin ağacında periyodisiteden dolayı zeytin üretimi yıllara göre dalgalanmalar gösterse de, dane zeytin üretimi zeytin alanlarındaki artışa paralel olarak artış eğilimindedir. 2024 yılında bir yıl öncesine göre %147 artarak 3,75 milyon ton rekorla gerçekleşmiştir. 2024 zeytin rekoltesinin 2,6 milyon tonu yağlık (%69) ve 490 bin tonu sofralık (%31) zeytindir (Grafik 14). TÜİK Bitkisel Üretim İkinci Tahminine göre 2025 yılında dane zeytin üretimi 2024’e göre don ve kuraklık etkisiyle %34,7 azalarak 2,4 milyon ton olarak açıklanmıştır.

Tablo 14. Türkiye’de zeytin alanları, ağaç sayısı, üretim ve verim durumu

	2020	2021	2022	2023	2024
Alan (bin da)					
Sofralık zeytin	2.335	2.303	2.326	2.387	2.434
Yağlık zeytin	6.536	6.589	6.685	6.644	6.699
Toplam	8.871	8.892	9.011	9.031	9.133
Ağaç sayısı (bin adet)					
M. veren/sofralık	50.469	50.142	51.617	52.304	53.877
M. veren/yağlık	108.913	107.708	111.418	115.241	118.698
Meyve Veren Toplam	159.382	157.849	163.035	167.545	172.575
M. vermeyen/sofralık	9.338	8.965	8.923	11.389	11.851
M. vermeyen/yağlık	18.443	21.864	22.561	22.836	20.562
M. vermeyen Toplam	27.781	30.830	31.484	34.225	32.413
Toplam Ağaç Sayısı	187.163	188.679	194.519	201.770	204.988
Üretim (bin ton)					
Sofralık zeytin	513	556	938	490	1.166
Yağlık zeytin	803	1.183	2.038	1.030	2.584
Toplam	1.317	1.739	2.976	1.520	3.750
Verim (kg/meyve veren ağaç sayısı)					
Sofralık zeytin	10	11	18	9	22
Yağlık zeytin	7	11	18	9	22

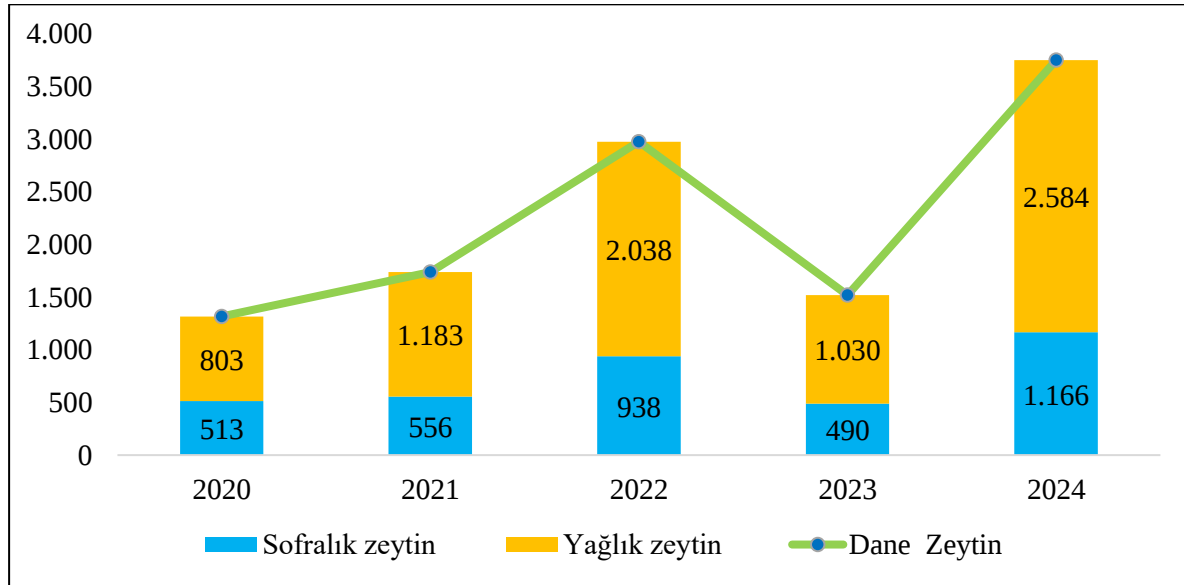
Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim Tarihi: 24.11.2025)

Grafik 13. Türkiye’de yıllara göre dane zeytin alanı ve üretimi (bin dekar/bin ton)

Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim Tarihi: 24.11.2025)

Grafik 14. Türkiye’de yağlık/sofralık zeytin üretimi (bin ton)

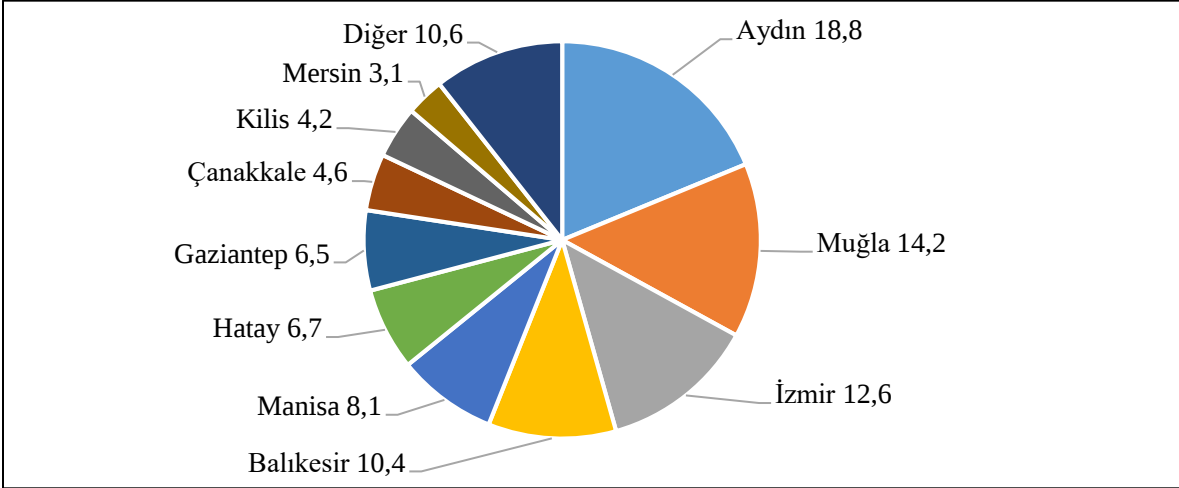

Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim Tarihi: 24.11.2025)

Son beş yıllık dönemde zeytin verimi incelendiğinde zeytin ağacı başına ortalama olarak sofralık zeytinde 14 kg ve yağlık zeytinde ise 13,4 kg verim elde edilmiştir. Türkiye yağlık zeytin için toplu meyvelik alanlarının dağılımını 2024 yılı için iller

bazında incelediğimizde ilk beş il; Aydın (%18,8), Muğla (%14,2), İzmir (%12,6), Balıkesir (%10,4) ve Manisa (%8,1) olmak üzere Ege Bölgesi’nde (%64,1) yer almıştır (Grafik 15).

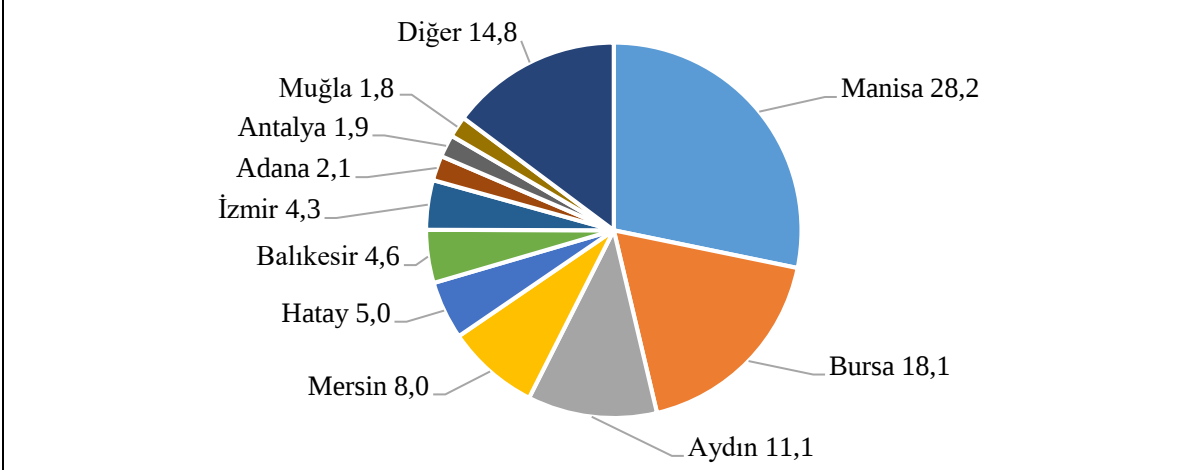
Grafik 15. Türkiye'de illere göre yağlık zeytin meyvelik alanları (2024, %)

Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim Tarihi: 24.11.2025)

TÜİK 2024 yılı verilerine göre, Türkiye sofralık zeytin toplu meyvelik alanlarının dağılımı iller bazında incelendiğinde Manisa'nın %28,2, Bursa'nın %18,1, Aydın'ın %11,1, Mersin'in %8 ve Hatay'ın (%5) pay aldığı görülmektedir (Grafik 16).

Grafik 16. Türkiye'de illere göre sofralık zeytin meyvelik alanları (2024, %)

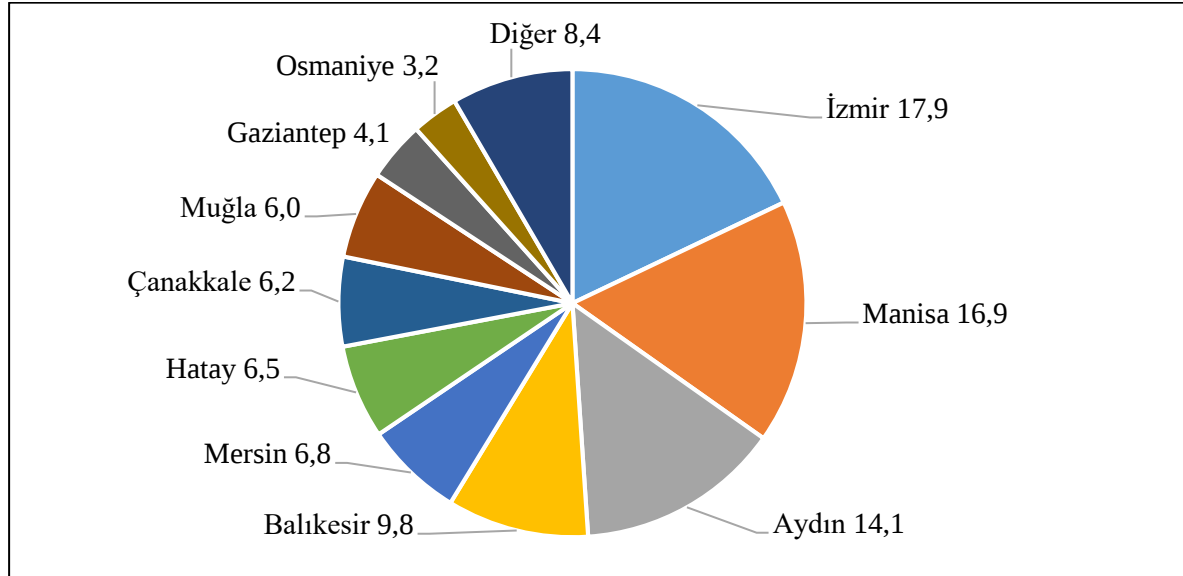
Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim Tarihi: 24.11.2025)

Tablo 15. Türkiye'de illere göre yağlık zeytin üretimi (bin ton)

	2020	2021	2022	2023	2024
İzmir	84	154	410	186	463
Manisa	187	119	206	79	436
Aydın	76	229	249	123	365
Balıkesir	108	142	218	66	253
Mersin	30	74	175	53	176
Hatay	54	101	172	138	168
Çanakkale	40	29	117	58	160
Muğla	44	172	225	163	156
Gaziantep	54	31	57	70	106
Osmaniye	31	23	62	20	83
Diğer	96	108	148	75	217
Türkiye	803	1.183	2.038	1.030	2.584

Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim Tarihi: 24.11.2025)

Grafik 17. Türkiye'de illere göre yağlık zeytin üretim payı (2024, %)

Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim Tarihi: 24.11.2025)

Yağlık zeytin üretimi Ege Bölgesi'nde yoğunlaşmıştır. Türkiye'de en çok yağlık zeytin üretimi gerçekleşen iller sırasıyla İzmir, Manisa, Aydın ve Balıkesir'dir. 2024 yılında illerin yağlık zeytin üretimindeki payları; İzmir'de %17,9, Manisa'da %16,9, Aydın'da %14,1, Balıkesir'de 9,8 ve Mersin'de %6,8 olarak gerçekleşmiştir.

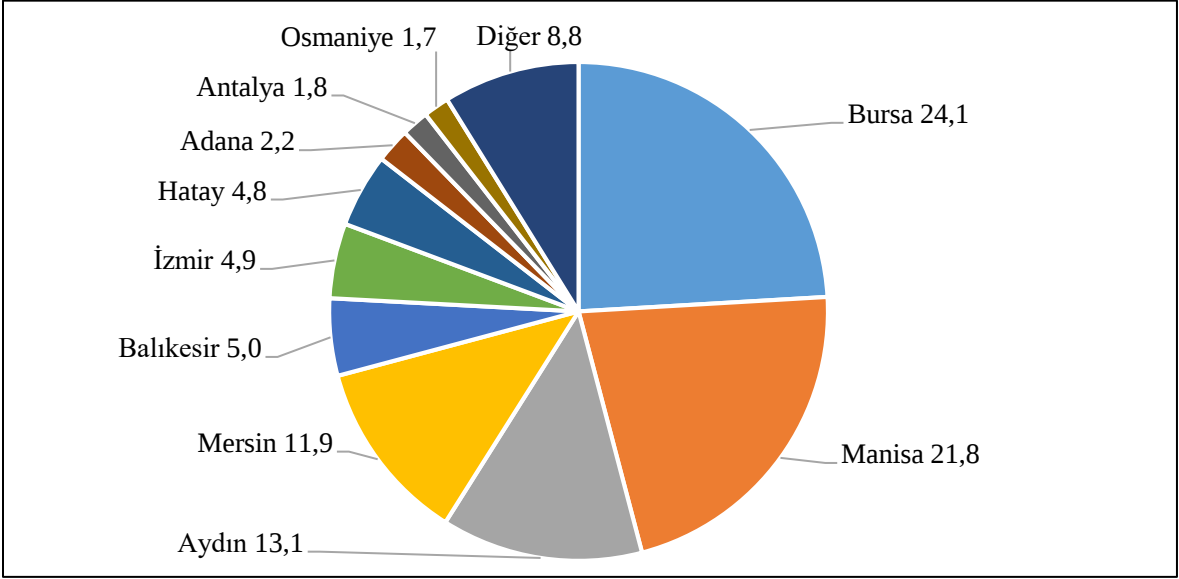
Sofralık zeytin üretiminin illere göre dağılımına bakıldığında en çok pay alan iller İzmir, Manisa, Aydın, Balıkesir, Mersin, Hatay ve Çanakkale'dir. 2024 yılında sofralık zeytin üretiminin yaklaşık %24,1'i Bursa, %21,8'i Manisa, %13,1'i Aydın, %11,9'u Mersin ve %5'i Balıkesir illerinde gerçekleşmiştir.

Tablo 16. Türkiye'de illere göre sofralık zeytin üretimi (bin ton)

	2020	2021	2022	2023	2024
Bursa	115	146	188	96	281
Manisa	167	150	213	120	255
Aydın	45	59	83	50	152
Mersin	33	30	182	42	139
Balıkesir	23	36	44	33	58
İzmir	11	15	52	34	57
Hatay	14	19	50	41	56
Adana	2	4	22	5	26
Antalya	12	9	18	8	21
Osmaniye	32	11	15	5	19
Diğer	59	77	73	56	103
Türkiye	513	556	938	490	1.166

Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim Tarihi: 24.11.2025)

Grafik 18. Türkiye'de illere göre sofralık zeytin üretim payı (2024, %)

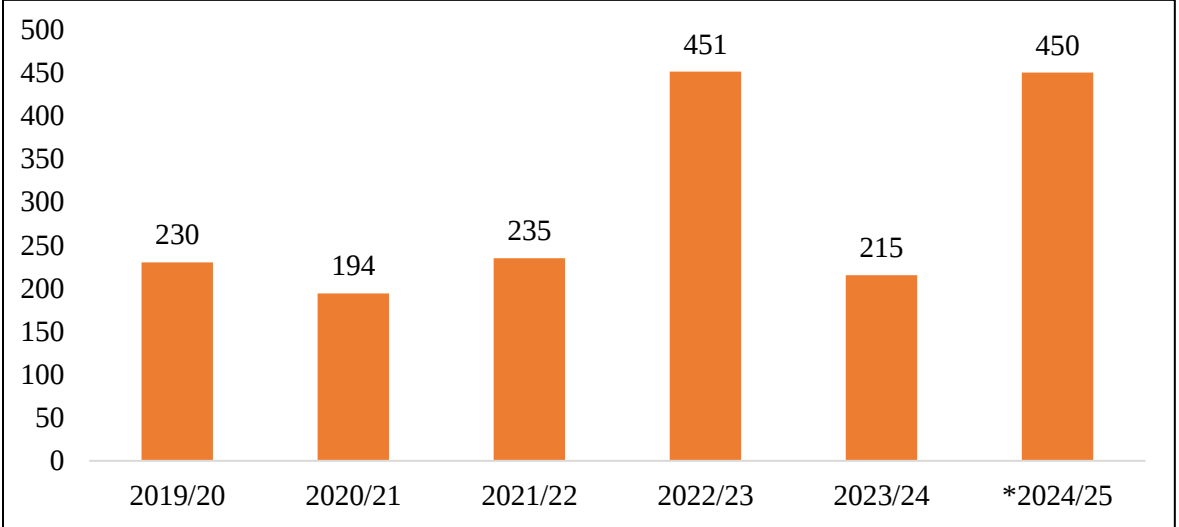
Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim Tarihi: 24.11.2025)

3.1.2. Zeytinyağı Üretimi

Aydın, Muğla ve İzmir illeri Türkiye zeytinyağı üretiminin yarısını gerçekleştirmektedir. 2023/24 üretim sezonunda 215 bin ton üretim

gerçekleşmiştir (IOC, 2025). IOC 2024/25 sezonu zeytinyağı üretim tahmini ise 450 bin tondur.

Grafik 19. Türkiye’de zeytinyağı üretim miktarı (bin ton)

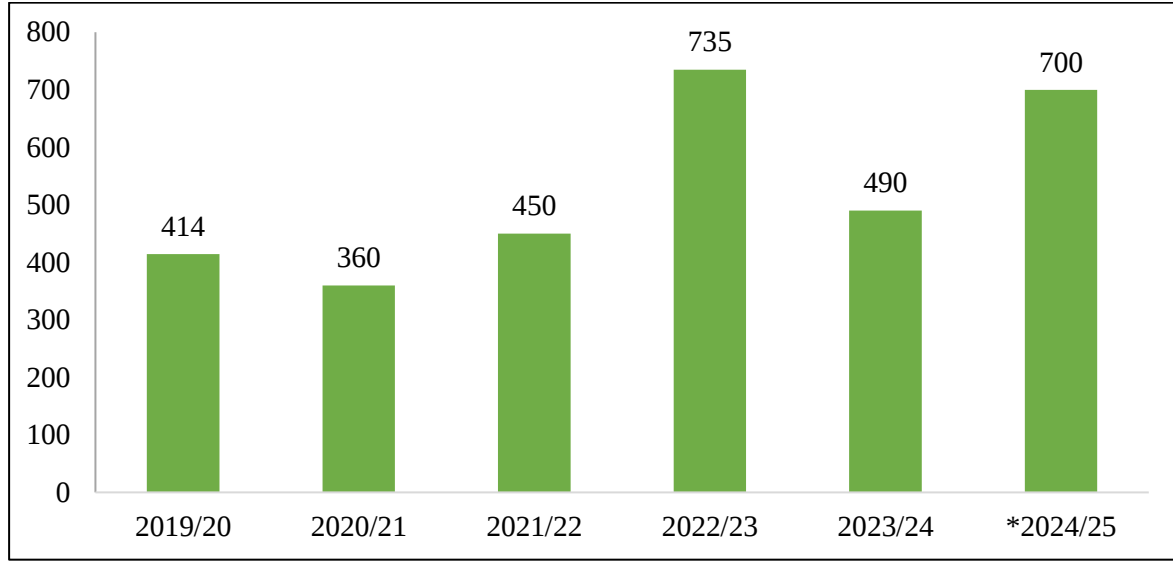
Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 24.11.2025) * Tahmin

3.1.3. İşlenmiş Sofralık Zeytin Üretimi

Türkiye’de sofralık zeytin daha çok yeşil ve siyah olarak değerlendirilmektedir. Salamura, konserve, dondurulmuş veya geçici konserve edilmiş şekillerde işlenmektedir. Tüketimi ve dış ticareti yoğun olarak salamura şeklindedir. Sofralık zeytin

üretimi 350-750 bin ton aralığında dalgalanma göstermektedir. 2023/2024 üretim sezonunda 490 bin ton işlenmiş sofralık zeytin üretimi gerçekleşmiştir. 2024/25 sezonunda ise 700 bin ton üretim tahmin edilmektedir.

Grafik 20. Türkiye’de işlenmiş sofralık zeytin üretim miktarı (bin ton)

Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 24.11.2025) * Tahmin

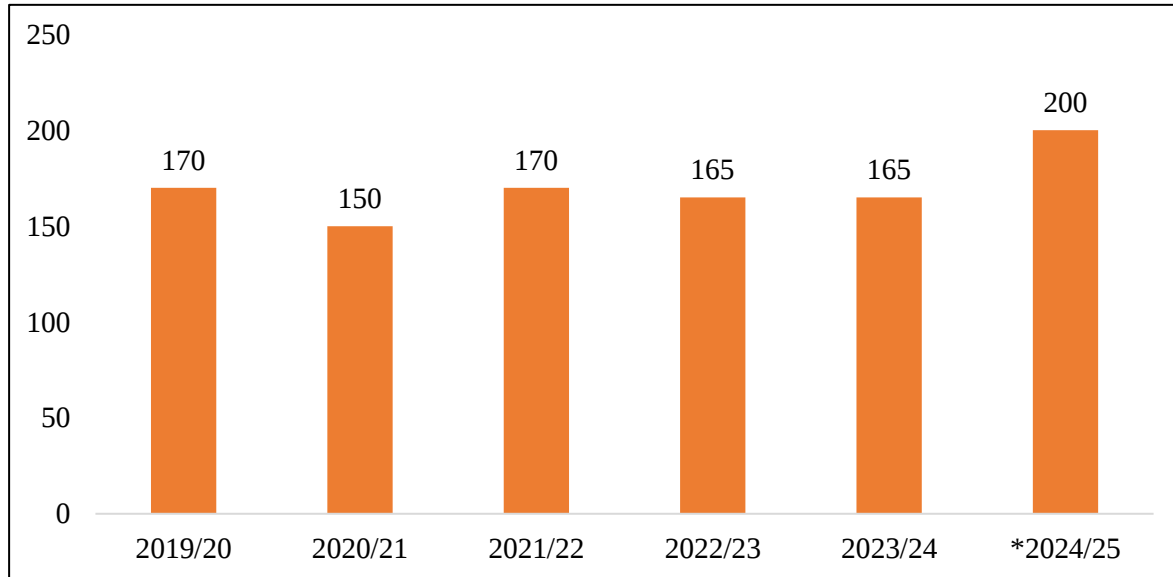
3.2. Tüketim

3.2.1. Zeytinyağı Tüketimi

Türkiye zeytinyağı tüketimi ortalama yıllık 170 bin ton civarındadır. 2023/24 zeytinyağı üretim sezonunda Türkiye 165 bin ton tüketim miktarı ile dünya zeytinyağı

tüketiminde %5,8’lik pay almıştır. Türkiye’de bir yılda kişi başına yaklaşık iki kilogram zeytinyağı tüketilmektedir.

Grafik 21. Türkiye’de zeytinyağı tüketim miktarı (bin ton)

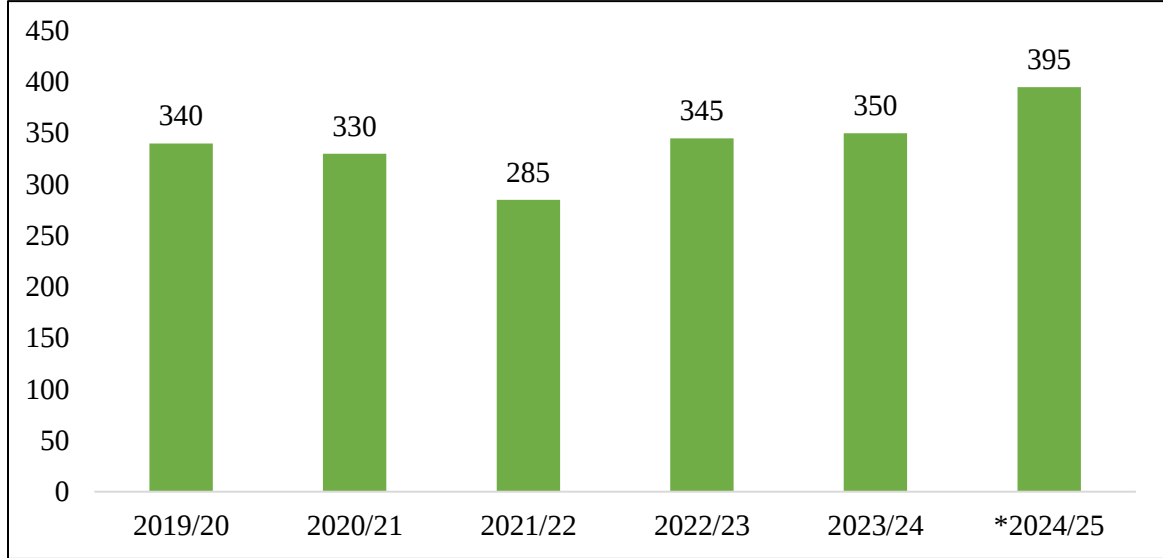
Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi: 24.11.2025) * Tahmin

3.2.2. Sofralık Zeytin Tüketimi

Türkiye sofralık zeytin tüketiminde ise ikinci sırada yer almaktadır. Kişi başına yılda yaklaşık olarak dört kilogram sofralık zeytin tüketilmektedir.

Türkiye’nin 2023/24’de tüketim miktarı 350 bin ton ve dünya sofralık zeytin tüketiminde payı %12,1’dir.

Grafik 22. Türkiye’de yıllara göre sofralık zeytin tüketimi (bin ton)

Kaynak: IOC, 2025 (Erişim Tarihi:24.11.2025) * Tahmin

3.3. Dış Ticaret

3.3.1. Zeytinyağı İhracatı

Tablo 17. Türkiye’nin zeytinyağı ihracat miktarı (ton) ve değeri (bin \$)

	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
-Saf zeytinyağı (150910, 2022 yılından sonra 150920, 150930 ve 150940)					
Miktar	29.809	37.617	42.824	124.832	66.860
Değer	77.258	110.081	143.706	557.384	441.436
-Diğer zeytinyağı (150990)					
Miktar	21.962	17.378	23.132	52.630	25.970
Değer	45.971	48.122	77.138	240.752	169.142
-Toplam					
Miktar	51.771	54.995	65.956	177.462	92.830
Değer	123.229	158.203	220.844	798.136	610.578

Kaynak: TÜİK , 2025 (Erişim Tarihi:24.11.2025)

(Genel ticaret sistemine göre hesaplanmıştır. Pazarlama dönemi 1 Ekim – 30 Eylül’dür.)

Zeytinyağı ihracatının uzun dönemde yıllara göre dalgalanma göstermesiyle birlikte artış eğiliminde olduğunu söyleyebiliriz. 2023/24 pazarlama sezonunda yapılan yaklaşık 93 bin ton zeytinyağı ihracatının %72’si saf zeytinyağı ve %28’i diğer (rafine ve riviera) zeytinyağı olarak gerçekleşmiştir.

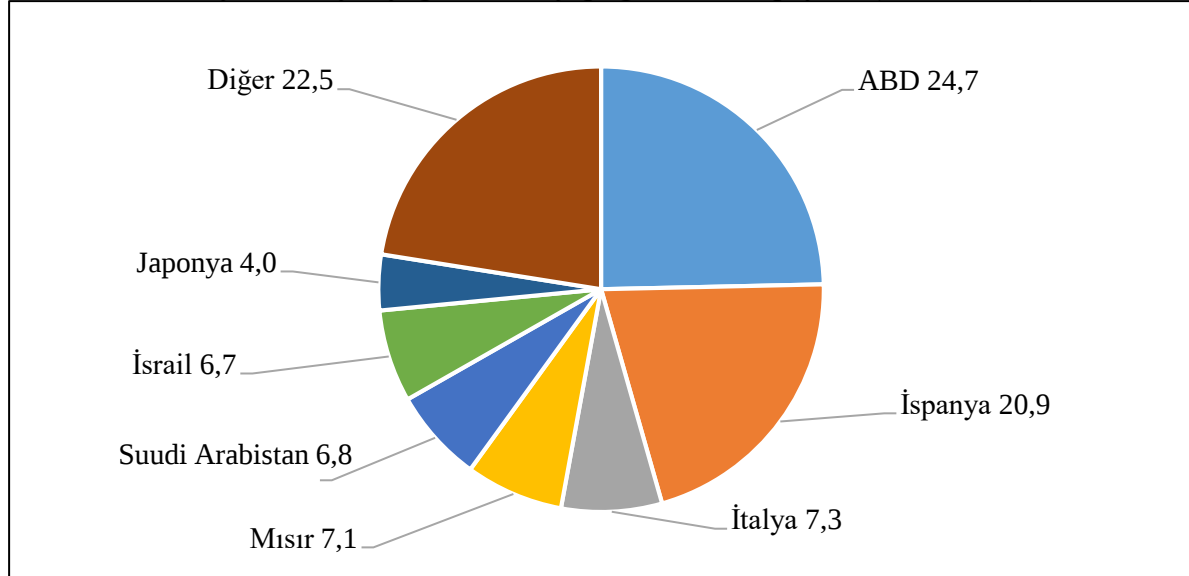
Türkiye’nin 2023/24 pazarlama yılında en çok ihracat yaptığı ülkeler Amerika Birleşik Devletleri, İspanya, İtalya, Mısır, Suudi Arabistan, İsrail ve Japonya olmuştur.

İhracat işlemleri “Bitkisel Gıda ve Yemin İhracatında Sağlık Sertifikası Düzenlenmesi ve İhracattan Geri Dönen Ürünler İçin Uygulama Yönetmeliği” ve “Bitkisel Gıda ve Yemin İhracatında Sağlık Sertifikası Düzenlenmesi ve İhracattan Geri Dönen Ürünler İçin Uygulama Talimatına” göre yapılmaktadır. İhracatta öncelikle alıcı ülke kriterleri dikkate alınmakta, alıcı ülkenin özel bir talebi olmaması durumunda Türkiye’nin mevzuatı dikkate alınmaktadır.

2023 Temmuz ayında, dökme ve varilli zeytinyağı için kilo başına fon alınması kararı verilmiştir. Zeytinyağı ihracatına

Ağustos ayından itibaren üç aylık kısıtlama getirilmiş, bu kısıtlama daha sonra süresiz olarak uzatılmıştır.

Grafik 23. Türkiye'nin zeytinyağı ihracatı yaptığı ülkelerin payları (2023/24, %)

Kaynak: TÜİK, 2025

3.3.2. Zeytinyağı İthalatı

2023/24 pazarlama yılında yapılan 54 bin ton ithalatın %99'u saf zeytinyağı ve %1'i diğer zeytinyağı olup, toplam ithalatı bir önceki pazarlama yılına göre %14,6 azalma olmuştur. 2023/24 pazarlama yılında Türkiye tarafından yapılan toplam ithalatın

%97'si Suriye'den ham zeytinyağı olarak yapılmıştır.

Türk Gıda Kodeksi Zeytinyağı ve Prina Yağı Tebliği'ne uygun olması durumunda zeytinyağı ithalatına izin verilmektedir.

Tablo 18. Türkiye'nin zeytinyağı ithalat miktarı (ton) ve değeri (bin \$)

	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
- Saf zeytinyağı (150910, 2022 yılından sonra 150920, 150930 ve 150940)					
Miktar	40.664	37.882	20.431	62.960	53.336
Değer	64.915	84.880	46.712	174.611	250.740
- Diğer zeytinyağı (150990)					
Miktar	116	34	71	58	509
Değer	504	356	710	695	3.210
- Toplam					
Miktar	40.780	37.916	20.502	63.018	53.845
Değer	65.419	85.236	57.094	175.306	253.950

Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim tarihi 24.11.2025)

(Genel ticaret sistemine göre hesaplanmıştır. Pazarlama dönemi 1Ekim-30 Eylül'dür.)

3.3.3. Sofralık Zeytin İhracatı

Türkiye sofralık zeytin ihracatının genelde %98'i salamuralı/konserve şeklinde, geriye kalanı ise taze/soğutulmuş ya da geçici

konserve şeklinde yapılmaktadır. 2023/24 sezonunda salamuralık zeytin oranı %80 olarak gerçekleşmiştir. Uzun dönemde

yıllara göre sofralık zeytin ihracatı incelendiğinde ihracatın artış eğiliminde olduğunu söyleyebiliriz.

Türkiye'nin sofralık zeytin ihracatı 2023/24 pazarlama yılında 166 bin tondan 232 bin tona yükselmiştir.

2023/24 yılında Türkiye'nin en fazla sofralık zeytin ihracatı yaptığı ülkelere bakıldığında Irak %23,8, Almanya %16, Romanya %15,6, Bulgaristan %8,2 ve A.B.D. %6,3 pay almıştır.

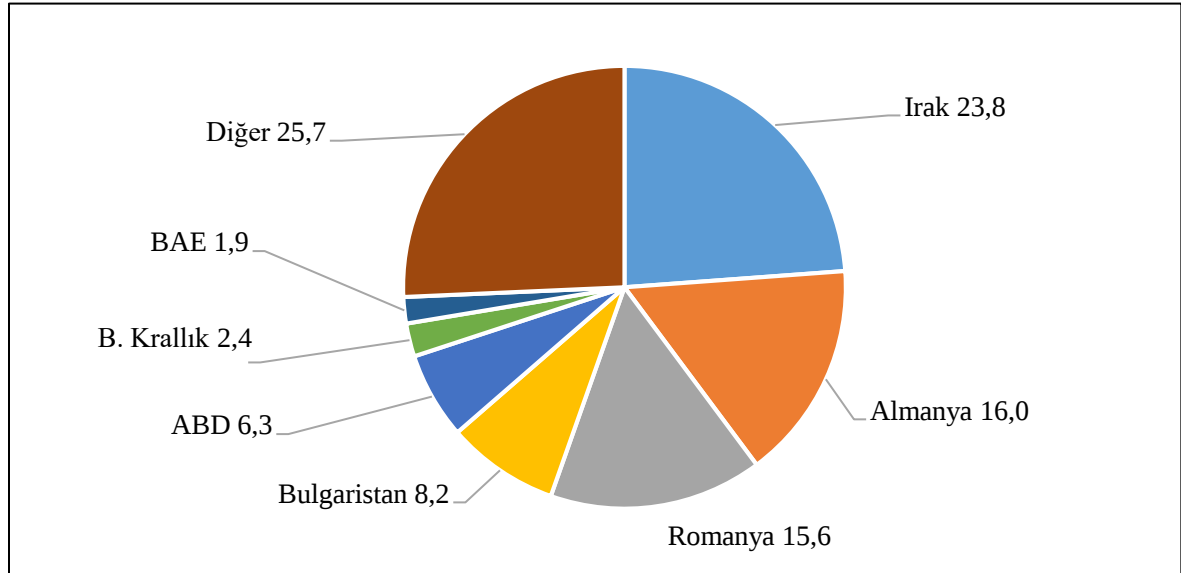
Tablo 19. Türkiye'nin sofralık zeytin ihracat miktarı (ton) ve değeri (bin \$)

	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Zeytin (taze/soğutulmuş) - 070992					
Miktar	63	220	297	454	227
Değer	101	162	358	329	237
Zeytin (geçici konserve) - 071120					
Miktar	157	319	481	254	22
Değer	214	389	415	221	41
Zeytin (salamura / konserve) - 200570					
Miktar	76.685	80.065	101.714	94.052	73.607
Değer	128.932	134.311	156.342	165.399	188.725
Toplam					
Miktar	76.906	80.604	102.492	94.760	93.035
Değer	129.247	134.862	157.115	165.949	232.457

Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim Tarihi: 24.11.2025)

(Genel ticaret sistemi verilerine göre hesaplanmıştır. Pazarlama dönemi 1 Eylül-30 Ağustos'tur.)

Grafik 24. Türkiye'nin sofralık zeytin ihracatı yaptığı ülkelerin payları (2023/24, %)

Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim Tarihi: 24.11.2025)

3.3.4. Sofralık Zeytin İthalatı

2023/24 pazarlama yılında Türkiye tarafından yapılan toplam sofralık zeytin ithalatının %95'i daha çok geçici konserve olarak Suriye'den ve %2'si KKTC'den yapılmıştır. Türkiye'de zeytin ithalatı yapılırken; 070992 Gümrük Tarife İstatistik Pozisyon (GTİP) numaralı zeytinler Zararlı

Risk Analizi'ne (ZRA) tabidir. ZRA sonuçlanmadan ülkemize ithalatına izin verilmemektedir. 071120 ve 200570 Gümrük Tarife İstatistik Pozisyon (GTİP) numaralı işlenmiş zeytinler %50 analiz sıklığına tabi tutulmaktadır.

Tablo 20. Türkiye'nin sofralık zeytin ithalat miktarı (ton) ve değeri (bin \$)

	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Zeytin (taze/soğutulmuş) - 070992					
Miktar	0	0	0	1	0
Değer	0	0	0	1	0
Zeytin (geçici konserve) - 071120					
Miktar	1.429	2.125	4.245	1.300	4.868
Değer	698	1.191	2.207	786	3.514
Zeytin (salamura / konserve) - 200570					
Miktar	1.101	574	99	297	417
Değer	1509	852	272	410	601
Toplam					
Miktar	2.530	2.699	4.344	1.597	5.285
Değer	2.207	2.043	2.479	1.197	4.115

Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim Tarihi: 24.11.2025)

(Genel ticaret sistemin verilerine göre alınmıştır. Pazarlama dönemi 1 Eylül-30 Ağustos'tur.)

3.4. Fiyatlar

3.4.1. Zeytinyağı Fiyatları

Zeytin üretici fiyatları 2020-2024 yıllarında 5,7 TL/kg dan 65 TL/kg kadar yaklaşık on bir kat yükselmiştir (Tablo 22). Aynı dönemde natürel sızma zeytinyağı borsa fiyatları da on iki kat artmıştır. Borsada

işlem gören zeytinyağı fiyatlarına bakıldığında 2024 yılında dökme olarak ham zeytinyağı 182 TL/kg, natürel sızma 239 TL/kg ve riviera zeytinyağı ise 232 TL/kg olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 21. Türkiye'de yıllara göre zeytinyağı borsa fiyatları(TL/kg)

	2020	2021	2022	2023	2024
Ham (muhtelif asit)	13,3	20,1	41,7	97,6	182,0
Natürel Sızma (dökme)	20,5	27,8	52,0	110,2	238,9
Riviera (dökme)	16,4	26,7	58,1	119,4	231,5

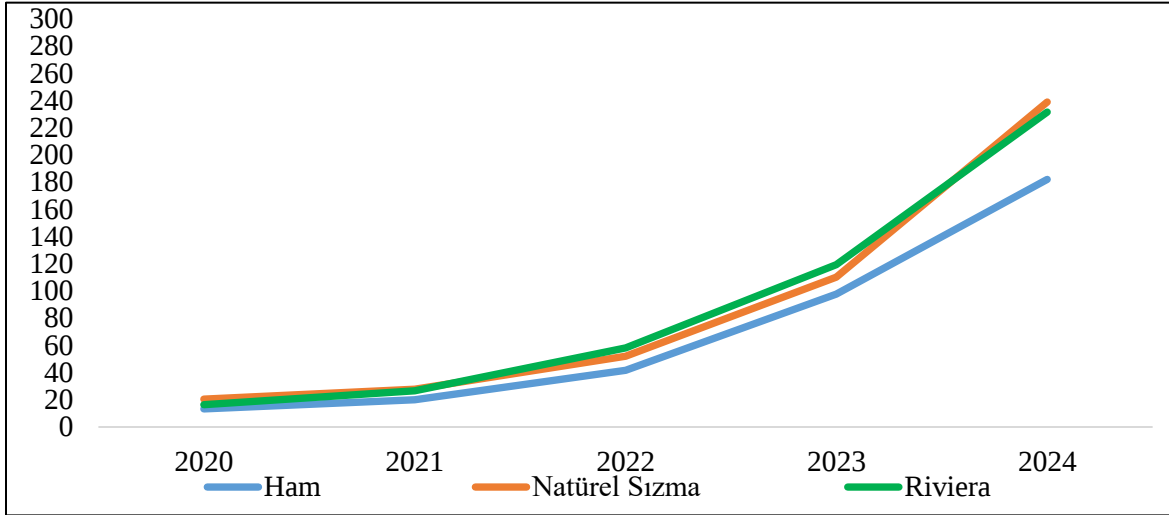
Kaynak: İTB, 2025 (Erişim Tarihi: 24.11.2025)

(Tescil verilerinden ilgili ürünün en çok işlem gördüğü ortalama fiyat alınmıştır)

Türkiye'de son beş yıllık zeytinyağı borsa fiyatları incelendiğinde fiyatlardaki artışın özellikle son üç yılda daha belirgin olduğu Grafik 25'de görülmektedir. 2024 yılında borsa fiyatları bir önceki yıla göre yaklaşık

olarak 'Ham' zeytinyağında %86, 'Natürel Sızma' zeytinyağında %117 ve 'Riviera' zeytinyağında %94 oranlarında artış görülmüştür.

Grafik 25. Türkiye’de yıllara göre zeytinyağı borsa fiyatları (TL/kg)

Kaynak: İTB, 2025 (Erişim Tarihi: 24.11.2025)

(Yıllık verilerden en çok işlem gören ürünün ortalama fiyatı baz alınmıştır)

3.4.2. Sofralık Zeytin Fiyatları

Zeytin üretici fiyatları artış eğiliminde olup, özellikle son üç yılda daha hızlı artış göstermiştir. 2024 yılında bir önceki yıla göre üretici fiyatları %96, yağlık zeytin borsa fiyatları %53, sofralık siyah zeytin

borsa fiyatları %68 ve yeşil zeytin fiyatları %92’lik artış göstermiştir. Sofralık zeytin fiyatlarının hızlı yükselmesinde, dünya fiyatlarındaki artış ve yurtiçi enflasyonun etkili olduğu düşünülmektedir.

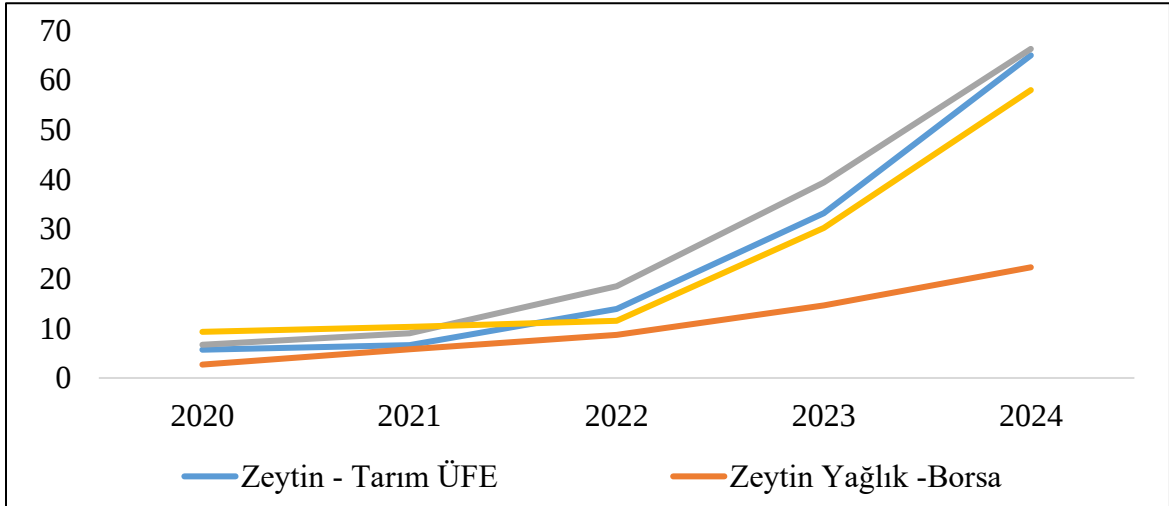
Tablo 22. Türkiye’de yıllara göre sofralık zeytin fiyatları (TL/kg)

	2020	2021	2022	2023	2024
Zeytin - Tarım ÜFE	5,7	6,6	13,9	33,2	65,0
Zeytin – Yağlık- Borsa	2,7	5,8	8,7	14,6	22,3
Siyah Zeytin Yemeklik - Borsa	6,7	9,0	18,5	39,4	66,3
Yeşil Zeytin Yemeklik - Borsa	9,3	10,33	11,5	30,2	58,0

Kaynak: İzmir Ticaret Borsası, 2025. (Erişim Tarihi: 24.11.2025)

(Yıllık verilerden en çok işlem gören ürünün ortalama fiyatı baz alınmıştır)

Grafik 26. Türkiye’de yıllara göre sofralık zeytin fiyatları (TL/kg)

Kaynak: İzmir Ticaret Borsası, 2025. (Erişim Tarihi: 24.11.2025)

(Yıllık verilerden en çok işlem gören ürünün ortalama fiyatı baz alınmıştır)

3.5. Destekler ve Pazar Yapısı

Türkiye’de zeytin, hem sofralık ürün hem de zeytinyağı olarak değerlendirilebilen esnek bir üretim yapısına sahiptir. Üreticiler, pazar koşullarına göre dane zeytini yağıya veya sofralığa dönüştürebilmekte; ancak gıda işletmeleri kayıt sisteminde yalnızca ya *sofralık zeytin işletmesi* ya da *zeytinyağı işletmesi* olarak yer almaktadır.

Yağhaneler, üreticinin zeytinini sıkım bedeli olarak ücretle veya belirli miktarda yağ karşılığında zeytinyağına dönüştürür. Elde edilen yağ üretici tarafından doğrudan satılabildiği gibi tüccarlara, tarımsal kalkınma kooperatiflerine veya TARİŞ gibi tarım satış kooperatiflerine de verilebilmektedir. Tüketim için uygun olmayan yağlar rafineri tesislerinde işlenerek rafine zeytinyağına dönüştürülmektedir. Sofralık zeytin de benzer şekilde üretici tarafından ya da özel işletmeler aracılığıyla işlenip tüketiciye ulaşır.

Sektörde iki büyük kooperatif öne çıkmaktadır: Marmarabirlik, Marmara Bölgesi’nde daha çok sofralık zeytinde; TARİŞ ise Ege Bölgesi’nde zeytinyağında uzmanlaşmıştır. Ayrıca Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri de zeytin ve zeytinyağı işlemekle birlikte, Türkiye’nin ağaç varlığı dikkate alındığında kooperatif sayısı yetersizdir.

2024 yılı için zeytin ve zeytinyağına fark ödemesi olarak dane zeytinde 20 Kr/kg ve zeytinyağında 100 Kr/kg destek verilmiştir.

2024 yılında zeytin üreticilerine girdi maliyetlerinin düşürülmesi ve üretimde sürekliliğin sağlanabilmesi için; 103 TL/da mazot desteği, 35 TL/da kimyevi gübre desteği verilmiştir. Tarım ve Orman Bakanlığı’nca yetkilendirilmiş toprak analizi laboratuvarlarına, asgari 50 dekar ve üzeri

tarım arazilerinde her 50 dekar araziye kadar 50 TL toprak analizi desteği ödemesi yapılmıştır.

Ayrıca organik zeytin yetiştiren üreticilere 2. kategori kapsamında bireysel sertifikaya sahip olan üreticiye 270 TL/da, grup sertifikasına sahip üreticilere ise 135 TL/da ve iyi tarım uygulamaları yapan zeytin üreticilerine de aynı miktarlarda destek verilmiştir.

Sertifikalı fidan kullanım desteği ÇKS’ye kayıtlı arazilerde 2024 yılında bahçe tesis edilmesi halinde standart fidan kullanan üreticiye 400 TL/da, sertifikalı fidan kullanan üreticiye ise 1000 TL/da destek verilmiştir. Ayrıca 2024 yılında Geleneksel Zeytin Bahçelerinin Rehabilitasyonu adı altında 200 TL/da destek verilmiştir.

Lisanslı depolarda kiralardan %75’i karşılanmakta ve kredi kullanma imkânı bulunmakta, faizin tamamı devlet tarafından karşılanmaktadır. Ancak zeytinyağı ve sofralık zeytinde uzman lisanslı depolar yeni hayata geçmekte ve yetersiz kalmaktadır.

Bunlara ek olarak, TARSİM kapsamında sigorta priminin %50’si devlet tarafından karşılanmaktadır.

Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar ve Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesi; tarımsal ürünlerin işlenmesi, kurutulması, dondurulması, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yatırımlara hibe desteği sağlanmaktadır.

IPARD Programı; program kapsamındaki 27 ilde bitkisel üretimin çeşitlendirilmesi, bitkisel ürünlerin işlenmesi ve paketlenmesi başlığı altında değişen hibe oranlarında yatırım desteği sağlanmaktadır.

Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullandırılması; T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullandırılmasına İlişkin Karar kapsamında zeytin bahçe tesislerine yönelik olarak (yatırım ve işletme kredisi), ayrıca modern basınçlı sulama sistemi tesislerinde (yatırım kredisi) değişen

oranlarda faiz indirimli kredi kullandırılmaktadır.

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın zeytin hasat makinelerine verdiği desteklerin de olumlu etkisiyle zeytin sıkma tekniklerinin ve rafine zeytinyağı işleme fabrikalarının modernleşmesi ve kapasitelerinin artması zeytinyağı üretimini olumlu etkilemektedir.

Tablo 23. Türkiye’de yıllara göre zeytin ve zeytinyağına verilen destekler

Destek Şekli	Birim	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Dane zeytin fark ö.	kr/kg	15	15	15	15	20	-
Zeytinyağı fark ö.	kr/kg	80	80	80	80	100	-
Geleneksel zeytin bahçeleri r.	TL/da	100	100	100	100	200	-
Z. Fidan kullanımı/Standart	TL/da	100	100	100	250	400	488
Z. Fidan kullanımı/Sertifikalı	TL/da	280	280	280	600	1000	1.220
Mazot	TL/da	15	17	63	86	103	-
Gübre	TL/da	4	8	21	21	35	-
Temel Destek (2025-27)		-	-	-	-	-	244

Kaynak: Resmi Gazete, Bitkisel Üretim Destekleme Tebliğleri, çeşitli yıllar.

Desteklemeleri daha etkin yapıya kavuşturmak amacıyla, ilk defa 2025-2027 yıllarını kapsayacak şekilde 3 yıllık yeni bir destekleme programı oluşturulmuştur. Bu kapsamda bitkisel üretim desteklemesi ÇKS’ye kayıtlı olmak şartı ile Temel Destek, Planlı Üretim Desteği ve Üretimi Geliştirme Desteği olmak üzere üç şekilde desteklenecektir.

2025-2027 üretim yılı için destek katsayı değeri 244 TL olup zeytin temel destek kategorisinde 1. Kategoride yer almaktadır ve katsayı değeri 1’dir.

Temel desteğin yanında üretimi geliştirme desteği kapsamında, yeni zeytin bahçesi tesis eden çiftçilere standart fidan için destek katsayısı 2 ve değeri 488 TL, sertifikalı fidan kullanımı için destek katsayısı 5 ve değeri 1.220 TL olarak destek ödenecektir.

Zeytin üreticileri organik -tarım ya da iyi tarım yapacaklarsa ikinci grup ürünler kapsamında destek almaktadırlar. Her iki üretim sistemi için de bireysel sertifikalı üretimdeki destek katsayısı 0,6 ve değeri 146,4 TL, grup sertifikalı üretimdeki destek katsayısı 0,3 ve değeri 73,2 TL şeklinde destek ödenecektir.

Lisanslı depolarda muhafaza edilen ürünler için kira desteği 10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu çerçevesinde lisans alarak faaliyet gösteren depolarda muhafaza edilmesi halinde: Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS)’ne kayıtlı üreticilere, üretici birliklerine, tarım kredi kooperatifleri ve birliklerine, üretici örgütlerine, tarım satış kooperatifleri ve birliklerine, lisanslı depo işletmelerinde muhafaza ettikleri 2025, 2026 ve 2027 üretim yıllarına ait ürünler için en fazla altı ay süre ile kira desteği verilecektir.

4. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

Dünya zeytin alanları ve üretimi yıllara göre artış eğilimindedir. Zeytin üretimi; zeytin ağacının ekolojik isteklerinden dolayı başta Akdeniz olmak üzere belirli bölgelerle sınırlı bir durumdadır. Dünyada zeytinyağı tüketimi fark edilir ölçüde yaygınlaşmaktadır. Zeytin ve zeytinyağında üretici ülke konumunda bulunan Türkiye'nin dünyada öncü konuma geçebilecek potansiyeli vardır. Bunun için verimi yüksek, kaliteli, markalı, düşük maliyetli, katma değeri yüksek ürünler üretmek ve etkin şekilde pazarlamak gerekir.

Zeytin alanları; zeytin kanunu, tarım kanunu gibi değişik yasalarla koruma altındadır. Ancak, bazen yapılan anlık mevzuat değişiklikleriyle zeytinlik alanlar tarım dışı kullanıma açılabilir. Türkiye'de zeytincilik faaliyeti ikinci ve üçüncü sınıf tarım alanlarında yoğunlaşmıştır. Ancak iklim değişikliğinden dolayı kuraklığa dayanıklı özelliğe sahip olan zeytin ağaçlarının korunması sürdürülebilirlik, çevre ve ekolojik denge açısından çok önemlidir.

Zeytin üretim bölgelerinin hava ve toprak şartları ile uyumlu çeşitlerden dikim yapılmasının desteklenmesi gerekmektedir. Son on yılda Türkiye'nin meyve veren zeytin ağacı sayısı 129 milyondan 163 milyona çıkmıştır. Ancak ağaç başı verimlilik çok düşük kalmaktadır. Yaşlı zeytin ağaçlarının gençleştirilmesi aşamasında oluşacak gelir kaybının önlenmesi ve çiftçinin ürün kaybı yaşadığı yıllarda desteklenmesi, üretim ve verimde orta vadede büyük katkılar sağlayabilecektir. Girdi maliyetlerinin düşmesi gerek üretici gerekse tüketici açısından büyük önem taşımaktadır.

Türkiye'de zeytinyağı sektöründe gelişme potansiyelinin olduğu, son yıllarda olumlu

gelişmelerin yaşandığı, fakat bu haliyle de üretimde öncü (İspanya, İtalya) ülkelerle üretim, ürün kalitesi, markalaşma, ihracat yönlerinden aynı düzeyde olmadığı değerlendirilebilir.

Türkiye'nin zeytinyağı sektörüyle ilgili yaşamakta olduğu temel sorunlardan biri, periyodisite nedeniyle zeytinyağı fabrikalarındaki kapasite kullanım oranı düşüklüğüdür ve bu sorun Türkiye'de söz konusu ülkelere göre daha büyük boyutta yaşanmaktadır.

Sektörün gelişmesi, diğer ihracatçı ülkelerle dış piyasada rekabet edebilme, hammaddenin sürekli ve kaliteli bir şekilde muhafazası ve temin edilmesi gereklidir. Zeytinyağının özellikle üreticiler tarafından uygun olmayan koşullarda saklanması zeytinyağı kalitesini etkilemekte ve ekonomik kayıplara da neden olmaktadır. Benzer şekilde sofralık zeytinin hijyen olmayan yerlerde depolanması ekonomik kayıplara neden olmakta ve sağlık açısından da risk oluşturmaktadır. Zeytin ve zeytinyağı için modern bir lisanslı depoculuk sisteminin geliştirilmesi gerekir. Zeytine yönelik lisanslı depoculuk yatırımlarının artırılması ve zeytinde sürdürülebilir üretim için periyodisitenin minimum seviyeye indirilmesine yönelik çeşitli çalışmaların sürdürülmesi gerekmektedir.

Türkiye'de zeytin sektöründe, zeytin üreticilerinin örgütlendiği en büyük iki kooperatif, Marmarabirlik ve Tariş'tir. Ege ve Marmara Bölgeleri'ndeki etkin olan bu iki örgütlenme şekli sayesinde, diğer bölgelere göre nispeten sorunlar daha azdır. Marmarabirlik ve Tariş'in faaliyet göstermediği üretim bölgelerinde çiftçi örgütlenmeleri yetersizdir. Zeytinde uzman tarımsal kooperatiflerin sayısı ve özellikle pazarlamada etkinlikleri arttırılmalıdır.

Ayrıca ürün maliyetleri, girdi fiyatlarındaki yükselme nedeniyle olumsuz etkilenmektedir. Zeytin yetiştiren ve zeytinyağı işleyen işletmelerin yapısal sorunlarının çözülmesi gerekmektedir. Üretimi, kaliteyi ve verimi arttırmaya teşvik edecek teknik uygulama ve teknolojilerin desteklenmesi ile üreticilerin dış piyasalarda rekabetini arttıracak şekilde prim desteklerinin verilmesi önemlidir. Ürün fiyatına ya da maliyete göre destekleme primi oranı düşük kalmaktadır.

Yurt içinde zeytin üreticisinin ekim yapmaktan vazgeçmesini, zeytinyağı üreticisinin ise alternatif yağların üretimine kaymasını engellemek için üreticilere kendi fiyatlarıyla uluslararası pazarda oluşan fiyatlar arasındaki farkın ödenmesinin veya dünya fiyatlarının takip edilerek dönemlik desteklerin artırılmasının sektör üretimine destek olacağı düşünülmektedir. Zeytinyağına verilen teşviklerin artırılmasıyla sektörün en büyük problemlerinden olan kayıt dışılığın azalabileceği de değerlendirilmektedir.

İşleme ve paketleme süreçlerinde de düzenli hammadde tedarik sorunu bulunmaktadır. Kalite ve fiyat sorunu cam ve teneke ambalajda da ortaya çıkabilmektedir.

Türkiye’de zeytinyağı üretiminin önemli bir kısmı uluslararası ticarete konu olmakta ancak Türkiye’de zeytinyağı ihracatı daha çok katma değeri düşük nitelikteki yağ şeklinde yapılmaktadır. İhraç edilen yağ yetersiz oranda dış piyasada ambalajlı olarak satılmaktadır. İhracatın ambalajlı şekilde yapılması ve “Türk Zeytinyağı” olarak tanıtılabilmek ve daha çok bu şekilde ihraç edebilmek hedeflenmelidir. Zeytinyağı sektörünün üretimden tüketim aşamasına kadar bütün alanlarda uzun vadeli

programlar çerçevesinde desteklenmesi önem arz etmektedir.

Zeytinyağında kayıt dışı ticaret de büyük bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Sektörde ticaretin gerektirdiği kurallara uygun olarak markalı, ambalajlı ve kayıtlı üretici ve tüccar profili son yıllarda artsa da, kayıt dışı, markasız, uygun olmayan ambalaj ve depolama şartlarında faaliyet gösteren önemli bir kesim bulunmaktadır. Tağşişle yapılan yağ satışlarında zaman zaman artış görülmektedir.

Türkiye’de tarımsal ürünlerde ihracat iadesi desteğinin ihracatçı ülkelere göre düşük düzeyde olması dünya pazarlarında rekabetimizi azaltmaktadır. Bu desteğin AB ülkelerinde olan düzeye yakın olması gerekmektedir.

İhracatta toplam maliyetler içerisinde navlun (deniz yolu taşımacılığı yaparken, gemide taşınacak yüklerin bir yerden başka bir yere ulaştırılması için gemicinin ödemek zorunda olduğu ücret) giderleri önemli yer tutmaktadır. Yakın çevre ve komşu ülkelere kara yolu ile yapılan ihracatta fiyat açısından rekabet gücü elde etmek, ayrıca, ABD, Japonya, Çin, Hindistan, Avustralya gibi uzak ülkelere deniz yolu ile yapılan ihracatta ortaya çıkan yüksek taşıma bedellerinin karşılanmasına katkı sağlayacak şekilde navlun desteğinin kapsamının genişletilmesi önem arz etmektedir.

Türkiye’de zeytinyağı tüketimini arttırmak için, sağlık iksiri olan zeytinyağında tüketici teşvikleri vermek, etkili tanıtım kampanyaları düzenlemek gerekmektedir.

AB’nin Türkiye’ye uygulamakta olduğu zeytinyağı gümrük vergisinin sıfırlanması ya da AB’den zeytinyağı ithalatı için en az kotanın (100 ton) yükseltilmesi sektöre fayda sağlayacaktır.

EK TABLOLAR

Ek Tablo 1. Ülkelere göre dünya zeytinlik alanı (bin ha)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
İspanya	2.516	2.351	2.522	2.555	2.579	2.602	2.624	2.623	2.635	2.651
Tunus	1.589	1.625	1.646	944	2.424	1.242	3.632	1.261	2.158	1.934
Fas	947	1.006	1.008	1.021	1.045	1.073	1.069	1.104	1.201	1.215
İtalya	1.157	1.148	1.145	1.142	1.142	1.139	1.146	1.129	1.077	1.080
Türkiye	826	837	846	846	864	879	887	889	901	903
Yunanistan	818	821	798	793	963	903	906	826	847	841
Suriye	697	695	692	692	693	693	696	693	676	675
Cezayir	383	407	424	433	431	432	439	440	469	482
Portekiz	352	351	356	358	361	378	381	380	380	381
Libya	253	225	243	245	205	206	239	236	228	215
Arjantin	122	119	87	142	108	115	115	123	130	126
Mısır	61	70	79	92	90	103	101	108	113	114
Lübnan	59	63	60	61	66	62	63	63	64	63
Ürdün	63	64	64	56	57	57	57	57	57	58
Filistin	46	56	59	56	40	97	40	58	66	53
Arnavutluk	40	42	39	45	46	47	48	49	49	50
Avustralya	29	37	38	53	38	36	20	48	40	41
İran	45	39	33	25	25	34	40	26	39	36
İsrail	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34
S. Arabistan	0	0	0	30	30	23	31	32	32	31
Peru	17	17	17	21	22	22	22	28	27	28
Şili	20	20	20	22	22	22	22	21	21	21
Hırvatistan	19	19	18	19	19	19	20	20	20	21
Fransa	17	17	17	17	17	18	17	17	17	17
A.B.D.	15	15	15	16	15	15	15	17	17	16
Kıbrıs	11	10	11	11	11	11	10	10	11	11
Irak	5	2	2	3	3	10	7	8	8	7
Azerbaycan	2	2	3	3	3	3	4	4	6	6
El Salvador	5	6	5	6	6	6	6	6	6	6
K. Makedonya	6	6	5	5	5	5	5	5	5	5
Meksika	4	3	5	3	5	5	8	9	4	5
Uruguay	3	4	5	5	7	7	3	5	5	5
Brezilya	0	0	1	1	1	1	2	2	3	4
Afganistan	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Slovenya	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
Diğer	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Dünya	10.164	10.113	10.301	9.759	11.384	10.305	12.710	10.337	11.349	11.140

Kaynak: FAO, 2025 (Erişim Tarihi: 10.11.2025)

Ek Tablo 2. Ülkelere göre dane zeytin üretimi (bin ton)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
İspanya	4.560	5.948	7.083	6.549	9.820	5.965	8.138	8.257	3.940	5.101
Yunanistan	2.592	2.908	2.755	2.838	2.765	3.240	3.051	3.045	3.000	3.000
İtalya	1.964	2.733	2.038	2.598	1.954	2.194	2.207	2.271	2.160	2.398
Türkiye	1.768	1.700	1.730	2.100	1.500	1.525	1.317	1.739	2.976	1.520
Portekiz	455	723	476	876	739	939	735	1.376	792	1.195
Tunus	376	1.700	700	500	1.617	700	2.000	700	1.200	1.077
Fas	1.573	1.144	1.416	1.039	1.561	1.912	1.409	1.591	1.968	1.046
Mısır	566	699	875	1.095	1.084	981	968	1.057	1.011	1.034
Cezayir	483	654	696	684	861	869	1.080	705	847	904
Suriye	392	913	668	850	665	844	781	566	991	697
S. Arabistan	0	0	0	291	358	358	365	382	388	391
Arjantin	342	335	248	400	304	321	321	342	357	345
Peru	152	38	56	80	189	191	174	147	227	207
Ürdün	156	201	116	145	125	215	169	151	163	169
Libya	181	163	176	175	142	140	173	173	167	147
Lübnan	114	133	158	158	145	135	136	138	138	136
Şili	103	120	114	130	126	127	137	147	127	131
Arnavutluk	98	96	99	108	118	98	132	110	158	118
İran	44	85	94	138	86	101	102	78	115	114
Filistin	61	87	88	88	59	178	77	175	140	111
A.B.D.	86	162	150	174	49	152	61	104	78	110
Avustralya	66	85	87	123	90	86	48	116	98	101
İsrail	90	98	91	87	55	108	83	70	138	46
Hırvatistan	9	28	31	29	28	33	33	24	40	30
Fransa	13	35	18	18	26	24	28	28	22	30
Irak	25	8	9	10	12	35	34	33	32	29
Meksika	10	13	22	13	15	25	27	32	22	24
Kıbrıs	17	13	10	19	20	26	22	18	25	22
Uruguay	4	14	5	7	3	20	2	17	14	14
K. Makedonya	12	12	13	12	12	12	12	12	12	12
El Salvador	11	11	11	11	11	12	11	11	11	11
Afganistan	7	7	8	7	8	8	8	8	8	8
Brezilya	1	0	1	1	2	2	3	3	5	7
Azerbaycan	1	1	2	2	1	1	1	2	3	6
Çin Tayvan E.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Slovenya	1	2	2	2	4	2	3	1	2	1
Kuveyt	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1
Bosna Hersek	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0
Dünya	16.336	20.874	20.049	21.362	24.555	21.583	23.854	23.631	21.379	20.296

Kaynak: FAO, 2025 (Erişim Tarihi: 10.11.2025)

Ek Tablo 3. Türkiye'de illere göre sofralık zeytin meyvelik alanı (da)

	2020	2021	2022	2023	2024
Manisa	559.479	592.738	610.198	661.497	686.990
Bursa	442.209	440.419	440.110	440.215	440.134
Aydın	258.838	262.379	268.994	270.189	271.385
Mersin	214.392	213.108	193.082	192.902	194.966
Hatay	117.655	117.827	120.170	120.010	122.046
Balıkesir	105.304	103.435	106.472	107.549	111.254
İzmir	100.159	93.997	100.682	103.085	103.942
Adana	49.320	49.420	51.000	51.400	52.220
Antalya	66.753	60.745	60.090	57.363	47.171
Muğla	34.596	38.356	38.476	38.502	44.163
Tekirdağ	41.188	41.188	41.188	41.204	41.204
Denizli	26.715	27.408	28.904	29.889	35.148
Osmaniye	77.186	32.882	33.793	34.586	34.792
Şanlıurfa	18.530	19.465	19.884	20.217	34.694
Yalova	33.265	33.395	33.400	33.400	33.159
Kilis	29.284	29.894	30.581	31.111	31.411
Gaziantep	24.875	25.775	25.775	25.975	25.975
Kahramanmaraş	34.540	34.640	34.460	34.350	23.350
Mardin	25.413	18.380	18.403	18.914	22.482
Çanakkale	18.674	18.755	18.890	19.410	19.705
Bilecik	16.768	16.828	16.133	16.136	16.136
Karaman	17.625	8.120	8.150	8.350	11.227
Adıyaman	4.638	5.755	9.601	10.203	11.186
Sakarya	4.189	4.189	4.185	6.310	6.411
Burdur	4.357	4.567	5.088	5.092	5.313
Eskişehir	1.901	1.851	1.940	1.947	1.947
Kocaeli	1.982	1.884	1.844	1.823	1.578
Isparta	587	677	679	752	956
Şırnak	1.224	1.266	786	786	736
Artvin	806	861	611	629	629
Samsun	63	251	552	552	548
Sinop	1.061	1.085	1.040	1.020	494
Ankara	225	225	225	200	200
Diyarbakır	-	-	-	102	163
Çorum	-	-	-	15	150
Kastamonu	134	54	154	143	141
Uşak	72	136	156	112	112
Trabzon	559	559	559	559	85
İstanbul	-	-	12	49	49
Bartın	14	14	14	14	13
Amasya	-	-	-	-	9
Tokat	0	0	5	5	5
Ordu	2	2	2	2	2
Hakkâri	1	1	1	1	1
Türkiye	2.334.583	2.302.531	2.326.289	2.386.570	2.434.282

Kaynak: TÜİK 2025, (Erişim Tarihi 24.11.2025)

Ek Tablo 4. Türkiye'de illere göre yağlık zeytin meyvelik alanı (da)

	2020	2021	2022	2023	2024
Aydın	1.283.081	1.281.117	1.282.717	1.279.567	1.257.560
Muğla	977.774	961.654	956.965	957.029	951.843
İzmir	865.934	842.773	879.306	846.332	846.892
Balıkesir	732.285	732.691	742.719	742.768	697.659
Manisa	523.749	534.782	542.778	523.336	544.930
Hatay	439.143	441.741	445.034	446.379	450.224
Gaziantep	431.240	434.067	435.067	435.467	436.549
Çanakkale	308.060	307.695	308.215	308.579	309.649
Kilis	269.605	276.914	280.123	281.073	283.552
Mersin	210.605	212.626	204.105	205.167	208.851
Osmaniye	83.074	133.205	149.433	152.043	158.389
Antalya	120.857	121.520	130.412	130.437	133.749
Şanlıurfa	51.282	51.411	53.145	53.945	118.266
Kahramanmaraş	83.264	84.065	83.010	82.989	84.449
Adana	71.771	72.116	74.016	76.537	77.757
Denizli	46.790	48.209	52.030	56.245	67.495
Adıyaman	22.811	25.854	27.542	28.891	31.269
Karaman	5.000	15.800	25.000	25.000	25.000
Burdur	706	980	1.592	2.078	3.988
Sakarya	4.100	4.100	4.202	2.302	2.304
Mardin	1.740	1.775	1.720	1.725	2.125
Şırnak	1.940	1.520	1.759	1.759	1.859
Bilecik	-	-	1.378	1.486	1.486
Edirne	-	1.000	1.000	1.018	1.018
Uşak	502	590	590	640	770
Tekirdağ	500	500	500	500	500
Artvin	-	-	250	250	250
Diyarbakır	60	160	83	173	188
Isparta	65	130	130	150	150
Eskişehir	42	92	92	92	101
Kocaeli	55	55	55	70	70
Çorum	-	-	-	10	10
Sinop	-	4	4	4	4
Yalova	150	-	-	-	-
Türkiye	6.536.185	6.589.146	6.684.972	6.644.041	6.698.906

Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim Tarihi 24.11.2025)

Ek Tablo 5. Türkiye'de illere göre sofralık zeytin üretim miktarı (ton)

	2020	2021	2022	2023	2024
Bursa	115.072	146.477	187.692	96.498	280.754
Manisa	166.775	149.958	212.614	120.277	254.612
Aydın	45.179	58.931	82.931	50.103	152.362
Mersin	33.375	30.453	181.523	42.192	138.516
Balıkesir	22.658	35.778	44.003	32.516	58.382
İzmir	11.014	15.026	52.081	33.665	56.683
Hatay	13.684	19.073	49.652	41.406	55.715
Adana	2.492	3.970	21.602	4.592	26.163
Antalya	12.204	8.589	17.608	7.559	20.557
Osmaniye	31.703	10.500	15.116	5.166	19.480
Tekirdağ	7.667	16.228	5.733	3.625	14.885
Denizli	9.133	9.953	9.766	8.245	12.739
Muğla	3.269	10.989	20.044	11.116	12.604
Çanakkale	2.723	5.858	8.541	4.454	12.104
Yalova	8.412	8.472	6.614	6.434	11.981
Gaziantep	2.981	1.505	3.189	4.310	6.049
Kahramanmaraş	5.348	4.507	2.414	1.584	5.988
Kilis	2.639	2.240	2.614	2.288	5.256
Mardin	4.610	4.960	4.278	2.607	4.291
Sakarya	1.170	1.130	861	3.267	4.006
Şanlıurfa	1.532	1.510	1.466	1.874	3.980
Bilecik	2.996	2.997	3.054	2.338	2.335
Adıyaman	927	1.282	1.559	1.335	2.237
Karaman	2.846	2.342	847	802	2.157
Burdur	589	591	600	757	768
Artvin	213	217	160	202	552
Kocaeli	352	389	290	121	447
Eskişehir	347	339	148	78	176
Isparta	174	493	372	256	174
Trabzon	589	589	469	148	107
Sinop	350	367	281	99	65
Diyarbakır	-	-	-	1	45
Şırnak	28	31	17	13	45
Kastamonu	32	28	21	25	26
Samsun	35	43	36	24	24
Çorum	-	-	-	0	23
Uşak	13	8	10	11	10
Ordu	3	4	7	9	9
Amasya	-	-	-	-	7
Tokat	5	6	4	2	3
Ankara	0	0	0	1	1
Bartın	1	0	0	0	0
Türkiye	513.140	555.833	938.217	490.000	1.166.318

Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim Tarihi 24.11.2025)

Ek Tablo 6. Türkiye'de illere göre yağlık zeytin üretim miktarı (ton)

	2020	2021	2022	2023	2024
İzmir	83.861	153.888	409.732	185.957	463.121
Manisa	187.494	119.202	205.541	79.110	435.892
Aydın	75.526	228.776	249.233	122.934	365.125
Balıkesir	107.916	141.934	217.856	65.682	253.197
Mersin	30.412	74.499	174.756	53.259	175.720
Hatay	53.528	100.918	171.626	137.527	167.710
Çanakkale	40.087	28.760	117.311	57.937	159.753
Muğla	43.808	171.539	225.075	163.282	156.238
Gaziantep	53.735	31.496	56.990	69.641	106.203
Osmaniye	31.089	23.480	62.078	19.939	83.488
Antalya	42.081	36.411	52.593	20.071	55.869
Adana	4.718	17.030	42.227	9.182	47.896
Kilis	20.425	21.760	19.769	18.253	43.449
Denizli	7.220	8.388	11.365	9.508	21.347
Kahramanmaraş	11.644	13.490	5.365	3.096	18.579
Şanlıurfa	4.391	4.215	4.921	6.503	14.447
Karaman	796	1.315	4.724	3.321	7.494
Adıyaman	2.390	2.995	4.191	2.767	5.101
Sakarya	1.241	1.247	920	920	1.244
Şırnak	177	180	178	133	368
Mardin	443	461	342	241	365
Artvin	-	-	84	101	333
Burdur	228	235	193	190	218
Tekirdağ	97	200	90	66	180
Uşak	6	75	101	101	105
Bilecik	-	-	287	167	99
Isparta	85	284	207	87	94
Diyarbakır	18	23	12	16	32
Eskişehir	33	41	11	3	7
Kocaeli	5	5	5	5	7
Edirne	-	0	0	1	1
Yalova	32	-	-	-	-
Türkiye	803.486	1.182.847	2.037.783	1.030.000	2.583.682

Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim Tarihi 24.11.2025)

Ek Tablo 7. Türkiye'nin ülkelere göre aylık zeytinyağı ihracatı (2023/24, bin \$)

Aylar	10.	11.	12.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	23/24
150920 - Ekstra saf zeytinyağı (EU cat 1)													
ABD	-	5	-	6.510	6.156	8.435	4.444	4.396	5.556	6.479	3.123	2.062	47.166
İspanya	-	396	91	13.727	2.483	750	75	8.809	5.092	1.997	1.357	545	35.322
İsrail	99	1.295	741	2.683	7.186	9.621	7.086	269	-	-	-	-	28.980
Japonya	-	-	-	1.295	1.434	3.754	4.973	3.575	3.795	3.912	2.180	1.417	26.335
Mısır	-	334	-	782	3.160	2.097	1.989	3.271	3.007	751	865	471	16.728
S. Arabistan	434	306	183	519	1.267	1.502	1.116	928	555	1.721	1.962	1.342	11.835
Rusya	-	-	-	239	1.300	1.135	1.963	476	169	862	1.330	1.305	8.780
Filistin	-	-	-	-	-	1	-	510	631	2.386	2.854	1.322	7.704
Kanada	179	-	98	-	1.315	647	228	1.101	907	566	850	667	6.560
Avustralya	-	-	25	407	75	284	73	537	431	544	1.062	728	4.166
Brezilya	-	-	-	465	98	916	274	869	53	220	314	746	3.954
Almanya	-	-	-	29	656	1.133	369	262	325	281	22	631	3.710
BAE	-	-	100	347	4	12	164	592	136	706	201	4	2.266
Diğer	0	0	185	2.202	3.914	3.627	1.874	3.722	3.152	3.839	4.682	3.566	30.764
A.Toplam	712	2.336	1.423	29.205	29.048	33.914	24.628	29.316	23.810	24.266	20.804	14.806	234.269
150930 - Saf Zeytinyağı (EU cat 2)													
İspanya	4.467	4.643	5.748	8.111	9.862	8.124	4.975	3.022	4.167	3.235	503	3.266	60.123
İtalya	1.018	593	1.918	7.255	6.184	2.108	0	775	5.663	567	0	-	26.081
S.Arabistan	3.339	3.242	4.690	1.037	1.608	1.254	885	437	1.479	2.533	1.579	712	22.794
Mısır	618	420	1.005	1.296	2.053	1.761	412	5.379	3.031	976	474	112	17.538
ABD	2.314	2.870	3.430	2.065	1.218	2.063	741	38	327	258	22	269	15.616
İsrail	2.365	3.306	3.120	281	1.204	882	253	283	-	-	-	-	11.694
Kanada	1.479	936	3.711	142	373	277	145	266	477	120	126	124	8.174
BAE	78	1.470	1.207	492	830	448	267	523	22	1.020	462	122	6.940
Japonya	1.280	1.225	1.723	264	4	0	17	-	-	6	-	6	4.525
Yemen	150	338	440	247	708	137	435	161	100	111	280	869	3.976
Ürdün	-	-	388	199	318	527	144	373	259	372	334	242	3.156
Filistin	-	-	89	-	-	-	-	345	520	456	1.227	469	3.106
Almanya	382	641	127	100	273	15	279	413	132	181	230	206	2.980
Rusya	712	854	890	31	-	-	0	9	14	10	0	123	2.642
Brezilya	218	131	1.261	-	116	116	-	110	-	96	97	-	2.145
Diğer	1.846	2.599	3.225	590	1.529	493	779	1.239	862	991	450	403	15.007
A.Toplam	20.264	23.269	32.971	22.110	26.280	18.205	9.332	13.372	17.052	10.932	5.784	6.923	206.495
150940- Diğer saf zeytinyağı (EU cat 3)													
İspanya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	550	-	-	550
Mısır	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	117	-	117
Diğer	-	-	-	-	5	-	-	-	0	-	-	-	5
A.Toplam	0	0	0	0	5	0	0	0	0	550	117	0	672
150990- Diğer zeytinyağı ve zeytinyağı fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)													
ABD	799	2.713	5.775	9.385	5.900	6.959	5.078	5.382	7.153	12.624	15.397	11.479	88.643
İspanya	4.250	548	1.998	5.904	1.759	3.533	-	911	6.181	306	1.250	3.441	30.079
İtalya	0	0	-	1.807	1.779	3.047	164	2.978	3.194	250	783	-	14.002
Portekiz	0	1.227	0	0	4.102	1.475	0	608	0	0	0	0	7.412
Kolombiya	265	-	-	806	1.378	-	308	283	873	598	-	408	4.919
Rusya	391	51	14	-	280	263	-	711	130	526	429	290	3.084
Fas	311	-	-	-	-	-	-	-	169	1.814	444	-	2.737
Tayvan	154	154	-	296	171	289	299	299	102	-	66	-	1.830
Almanya	342	180	0	5	85	339	169	0	275	53	0	216	1.664
Kanada	-	58	485	5	575	-	0	-	-	100	144	-	1.367
Japonya	24	275	340	-	188	73	42	111	48	85	77	86	1.351
Diğer	453	1.064	883	547	1.017	1.164	757	1.811	1.632	1.120	636	970	12.053
A. Toplam	6.989	6.270	9.494	18.755	17.234	17.142	6.818	13.094	19.755	17.475	19.225	16.891	169.142
TOPLAM	27.965	31.876	43.889	70.070	72.567	69.261	40.779	55.781	60.618	53.223	45.930	38.620	610.578

Kaynak: TÜİK,2025, (Erişim Tarihi: 31.11.2025)

Ek Tablo 8. Türkiye pazarlama yıllarına göre zeytinyağı (GTİP 1509) ihracatı (ton, bin \$)

MİKTAR						DEĞER					
ÜLKELER	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	ÜLKELER	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
ABD	15.988	16.631	21.122	39.145	22.893	ABD	35.037	46.744	71.920	186.063	151.426
İspanya	5.890	8.413	7.221	88.616	19.441	İspanya	11.640	23.456	22.304	389.622	126.073
İtalya	2.767	1.579	376	13.377	6.786	İsrail	3.447	7.837	11.395	18.331	41.320
Mısır	154	255	1.922	132	6.600	İtalya	4.603	3.660	1.216	55.784	40.465
S. Arabistan	9.393	3.799	5.437	7.124	6.289	Mısır	439	681	5.750	336	35.269
İsrail	1.880	3.434	4.301	4.686	6.226	S. Arabistan	22.621	9.038	15.675	28.804	34.691
Japonya	2.180	3.264	4.245	5.287	3.751	Japonya	7.242	11.517	16.683	28.426	32.211
Kanada	766	576	1.213	1.548	2.065	Kanada	1.963	1.852	4.650	8.149	16.101
Filistin	23	4	126	39	1.930	Rusya	121	1.537	2.204	5.721	14.507
BAE	1.635	2.567	4.183	2.226	1.786	Filistin	56	14	400	107	10.810
Rusya	46	542	557	1.047	1.621	BAE	3.922	6.978	12.849	8.462	9.405
Ürdün	34	915	1.474	141	1.119	Almanya	2.965	3.779	4.536	3.379	8.354
Almanya	821	912	949	583	1.036	Portekiz	1	1	1	1.466	7.412
Portekiz	0	1	0	259	986	Avustralya	1.690	2.291	3.692	3.626	6.208
Avustralya	545	727	983	771	852	Brezilya	70	413	1.587	2.689	6.099
Yemen	346	550	891	518	825	Ürdün	82	2.344	4.044	425	5.449
Kolombiya	0	0	0	648	671	Kolombiya	0	0	0	3.298	4.919
Brezilya	21	111	357	449	643	Yemen	896	1.553	3.039	1.622	4.605
Kuveyt	575	703	814	544	563	G. Kore	1.033	1.109	2.597	2.514	4.223
Romanya	45	31	171	364	541	Kuveyt	1.487	1.992	2.726	2.334	3.007
G. Kore	359	335	657	463	497	Romanya	101	161	557	997	3.000
Fas	627	231	192	2.201	402	Peru	172	0	140	715	2.984
Peru	85	0	43	129	392	Fas	1.236	474	666	11.089	2.737
Irak	687	613	503	379	368	İsviçre	201	229	212	1.936	2.557
İsviçre	44	36	40	346	316	Irak	2.167	2.029	1.284	1.365	2.427
Tayland	56	94	69	103	248	Tayland	183	328	294	537	2.153
Tayvan	35	45	34	24	247	Tayvan	162	188	158	140	2.032
Filipinler	255	84	156	224	231	Filipinler	645	298	629	1.225	1.962
Katar	488	276	414	289	201	Norveç	831	1.078	832	861	1.651
Norveç	242	263	181	140	179	Vietnam	72	454	105	200	1.413
P.Yeni Gine	3	22	12	51	158	Özbekistan	146	255	338	690	1.186
Venezuela	57	32	52	166	158	Bulgaristan	18	122	236	123	1.146
Vietnam	16	116	25	38	155	Venezuela	199	125	231	894	1.137
Lübnan	58	638	287	210	146	P.Yeni Gine	13	93	62	291	1.125
Özbekistan	34	57	77	125	146	Katar	1.069	754	1.290	1.106	1.098
Bulgaristan	8	36	67	33	134	B. Krallık	209	198	417	548	1.089
B. Krallık	53	36	102	92	126	Malezya	542	1.229	663	639	1.061
Malezya	142	281	136	118	124	Endonezya	535	725	339	748	1.041
Endonezya	120	151	61	124	124	İran	492	6.107	6.181	2.179	986
Diğer	5.292	6.636	6.509	4.703	1.853	Diğer	14.921	16.563	18.939	20.696	15.240
TOPLAM	51.771	54.994	65.957	177.461	92.830	TOPLAM	123.228	158.203	220.844	798.136	610.578

Kaynak: TÜİK, 2025, (Erişim Tarihi 31.11.2025)

Ek Tablo 9. Türkiye’de ülkelere göre sofralık zeytin (GTİP 200570) ihracatı (2023/24, bin \$)

AYLAR	9.	10.	11.	12.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	23/24
Almanya	3.909	4.171	4.345	4.571	5.332	5.284	3.733	2.356	3.392	2.329	2.996	2.791	45.208
Irak	2.520	3.075	3.366	2.579	2.429	2.282	3.796	2.568	3.364	3.035	2.548	2.859	34.421
Romanya	1.924	1.633	2.756	2.029	1.464	1.956	3.063	1.981	2.112	1.121	999	1.727	22.763
ABD	910	779	1.180	1.243	956	1.818	825	741	1.316	1.162	1.024	1.000	12.954
Bulgaristan	736	1.027	986	1.076	752	866	1.399	830	1.067	1.075	1.082	957	11.856
B. Krallık	373	413	520	256	837	1.221	418	549	820	1.003	550	339	7.298
Hollanda	179	310	433	219	709	484	409	287	439	129	185	215	4.000
BAE	188	174	317	367	256	420	444	444	314	91	248	242	3.503
KKTC	80	293	120	465	390	611	218	258	125	255	480	135	3.429
Fransa	214	273	300	316	517	337	429	60	252	219	229	234	3.381
Rusya	376	418	22	129	304	236	187	162	359	234	214	394	3.036
Kanada	142	266	163	264	197	306	262	169	237	50	328	96	2.480
S.Arabistan	121	138	87	94	156	104	292	144	376	166	232	163	2.073
Avustralya	137	106	87	78	148	113	126	121	396	351	251	123	2.038
Avusturya	113	81	276	144	200	370	120	179	67	75	113	209	1.947
Azerbaycan	125	211	171	233	178	158	67	103	229	109	82	74	1.741
Libya	156	188	162	18	151	133	102	0	260	14	150	356	1.691
İsviçre	84	127	176	375	179	84	218	120	95	48	154	8	1.668
İsrail	458	290	86	178	214	65	149	212	0	0	0	0	1.652
Gürcistan	28	148	162	218	105	130	217	72	195	66	132	112	1.587
İsveç	147	200	209	172	211	156	67	87	17	25	152	85	1.527
Belçika	27	136	193	189	129	133	42	32	249	77	48	119	1.375
Kosova	98	100	136	60	45	131	172	28	205	86	49	142	1.253
Türkmenistan	97	26	118	70	30	45	102	166	126	120	10	230	1.142
Kuveyt	69	128	84	43	133	118	27	0	86	131	24	264	1.106
Ürdün	184	110	148	145	114	0	35	83	0	8	106	128	1.062
İspanya	64	35	146	104	182	140	0	69	137	69	0	28	973
Belarus	90	47	72	154	0	151	31	142	86	22	111	60	966
Danimarka	150	22	229	26	23	186	71	28	55	48	20	72	929
Diğer	674	664	866	908	626	1.167	626	733	1.034	512	1.138	718	9.665
TOPLAM	14.374	15.589	17.919	16.725	16.966	19.205	17.645	12.724	17.412	12.632	13.655	13.879	188.725

Kaynak: TÜİK, 2025 (Erişim Tarihi: 31.11.2025)

Ek Tablo 10. Ülkelere göre zeytinyağı (GTİP 1509) ihracat değeri (milyon \$)

	2020	2021	2022	2023	2024
İspanya	3.215	3.875	4.236	4.343	6.284
İtalya	1.618	1.765	1.871	2.203	3.168
Tunus	813	595	801	1.208	1.685
Portekiz	647	830	983	1.153	1.664
Yunanistan	562	678	844	1.263	1.014
Türkiye	129	170	338	733	649
Suriye	124	127	175	316	315
Arjantin	60	97	93	194	145
Şili	57	55	70	118	131
Fransa	62	70	70	113	129
Fas	37	41	52	49	80
Belçika	20	44	55	48	75
ABD	35	44	46	61	73
Lübnan	23	18	21	36	62
Almanya	37	39	32	37	56
Hollanda	24	22	28	29	39
Mısır	2	3	3	20	35
Avustralya	10	11	13	24	16
Meksika	8	2	6	10	16
Arnavutluk	0	0	0	27	16
B. Krallık	10	8	9	10	15
B.A.E.	13	13	30	30	15
Kanada	1	2	5	1	15
Filistin	40	38	43	41	14
Avusturya	12	12	8	8	10
S. Arabistan	1	3	3	4	9
Ürdün	5	4	5	4	7
Polonya	1	1	12	9	7
Azerbaycan	0	0	1	4	7
Güney Afrika	4	5	5	5	6
Peru	5	4	9	19	6
Libya	0	0	0	2	5
Hırvatistan	2	4	3	4	5
Cezayir	1	2	2	2	4
Diğer	35	44	106	54	51
Dünya	7.615	8.629	9.978	12.182	15.830

Kaynak: ITC Trademap, 2025, (Erişim Tarihi: 03.11.2025)

Ek Tablo 11. Ülkelere göre zeytinyağı (GTİP 1509) ithalat değeri (milyon \$)

	2020	2021	2022	2023	2024
A.B.D.	1.367	1.495	1.864	2.194	3.280
İtalya	1.543	1.921	2.257	2.572	3.280
İspanya	544	560	744	1.208	1.547
Fransa	496	571	607	770	1.026
Brezilya	422	440	540	589	781
Almanya	365	406	407	480	675
Portekiz	341	435	436	550	640
B. Krallık	245	230	370	414	565
Japonya	276	278	298	329	460
Kanada	206	212	275	291	430
Avustralya	130	131	140	138	284
Türkiye	71	68	102	199	247
Meksika	77	105	99	135	224
Çin	156	184	212	140	208
Kore	79	107	149	111	207
İsviçre	108	111	108	133	183
Hollanda	84	107	107	128	178
Belçika	84	96	98	98	172
S. Arabistan	108	109	139	121	123
Polonya	45	54	69	85	115
Rusya	84	92	79	76	106
Avusturya	48	57	49	67	106
İsrail	36	52	70	46	101
Kolombiya	24	36	46	50	87
İsveç	43	50	48	54	85
Taipei, Çin	42	53	69	56	68
Y. Zelanda	26	27	39	28	54
Danimarka	30	29	28	40	53
Fas	16	20	31	60	53
Hindistan	31	41	276	45	52
Tayland	17	19	23	27	49
Şili	5	7	13	9	49
İrlanda	17	17	26	27	45
Romanya	19	24	23	30	43
Norveç	21	25	24	29	42
B.A.E.	54	41	62	48	40
Hırvatistan	15	22	26	29	39
Çekya	21	25	26	27	36
Dominik	13	15	4	21	36
Finlandiya	13	15	16	20	29
Kuveyt	19	17	16	20	28
Macaristan	13	14	15	19	28
Singapur	18	16	15	19	26
Ekvador	8	12	13	13	25
Diğer	407	440	488	718	682
Dünya	7.788	8.783	10.545	12.263	16.588

Kaynak: ITC Trademap, 2025, (Erişim Tarihi: 03.11.2025)

Ek Tablo 12. Ülkelere göre sofralık zeytin (GTİP 200570) ihracat değeri (milyon \$)

	2020	2021	2022	2023	2024
İspanya	761	826	846	878	1.019
Yunanistan	543	590	620	607	753
Türkiye	130	140	158	175	204
Mısır	92	78	72	128	183
Fas	140	154	148	136	171
İtalya	82	112	115	129	152
Arjantin	66	64	69	64	105
Belçika	60	72	74	75	65
Peru	35	33	48	40	43
Arnavutluk	24	25	0	30	33
Portekiz	38	33	40	41	30
Hollanda	20	31	24	29	28
Almanya	26	26	25	24	28
Polonya	9	11	18	20	19
ABD	12	12	13	13	15
Fransa	13	13	10	11	13
Ermenistan	1	2	8	3	5
Ürdün	5	7	6	7	5
Suriye	6	7	6	5	4
Lübnan	4	4	4	5	4
Çekya	2	3	2	2	3
B. Krallık	3	2	1	2	3
Rusya	4	5	2	2	3
Litvanya	4	3	5	7	2
Avusturya	2	2	2	2	2
İsviçre	2	2	2	2	2
S. Arabistan	1	1	2	1	2
Romanya	1	1	1	1	2
Letonya	1	1	2	2	1
Şili	1	1	1	1	1
Kanada	0	0	0	1	1
Sırbistan	1	1	1	1	1
Avustralya	1	0	1	1	1
Diğer	28	29	21	19	14
Dünya	2.118	2.292	2.348	2.462	2.918

Kaynak: ITC Trademap, 2025, (Erişim Tarihi: 03.11.2025)

Ek Tablo 13. Ülkelere göre sofralık zeytin (GTİP 200570) ithalat değeri (milyon \$)

	2020	2021	2022	2023	2024
ABD	450	516	606	519	664
Fransa	158	160	155	176	214
İtalya	122	130	141	169	199
Almanya	155	167	158	176	196
B. Krallık	75	66	123	128	161
Brezilya	112	106	120	100	126
Rusya	101	100	108	114	115
Belçika	88	92	91	97	103
Kanada	62	65	67	73	84
Romanya	55	56	58	66	76
S. Arabistan	53	53	73	63	72
Irak	35	34	38	44	64
İspanya	23	18	15	37	59
Hollanda	50	59	54	55	56
Polonya	29	33	34	39	48
Avustralya	34	33	37	32	41
İsviçre	30	33	30	32	38
Meksika	23	23	32	25	35
Yunanistan	19	24	29	27	34
İsrail	23	24	29	27	33
İsveç	26	28	28	28	33
Portekiz	33	30	30	36	28
Ukrayna	22	26	18	22	26
Bulgaristan	23	23	22	23	23
Arnavutluk	17	20	0	19	23
BAE	13	14	19	17	22
Avusturya	14	14	13	16	20
Kore	12	15	16	17	20
Libya	11	21	25	15	18
Çekya	14	16	14	14	17
Şili	10	16	14	12	15
Danimarka	8	9	8	11	14
Japonya	12	12	13	11	13
Norveç	9	10	10	10	11
Finlandiya	7	7	8	8	11
Diğer	175	194	220	233	262
Dünya	2.100	2.247	2.459	2.494	2.977

Kaynak: ITC Trademap, 2025, (Erişim Tarihi:03.11.2025)

KAYNAKLAR

EİB, 2025, 2024-2025 Üretim Sezonu Sofralık Zeytin ve Zeytinyağı Rekoltesi Ulusal Resmi Tahmin Heyeti Raporu,

extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://upload.eib.org.tr/07D1DD701B314307D1DD701B314307D1DD701B314307D1DD701B314307D1DD70.pdf

FAO (Food and Agriculture Organization), 2025, FAOSTAT veri tabanı, <https://www.fao.org/faostat/en/#data/QCL>

ITC, 2025, TradeMap veri tabanı, <https://www.trademap.org/Index.aspx>

IOOC, 2025, <https://www.internationaloliveoil.org/>

Resmî Gazete, 2017, Türk Gıda Kodeksi Zeytinyağı Ve Pirina Yağı Tebliği, Sayı: 30183, Tebliğ No: 2017/26, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/09/20170917-9.htm>

Resmi Gazete, bitkisel üretim destekleme tebliğleri, çeşitli yıllar.

T.C. Ticaret Bakanlığı, İhracat Genel Müdürlüğü Tarım Ürünleri Daire Başkanlığı, 2023. Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin, <https://ticaret.gov.tr/data/5b8700a513b8761450e18d81/Zeytinya%C4%9F%C4%B1%20ve%20Sofral%C4%B1k%20Zeytin.pdf>

TÜİK, 2025, Dış Ticaret İstatistikleri, <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=dis-ticaret-104&dil=1>

TÜİK, 2025, Bitkisel Üretim İstatistikleri, <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=tarim-111&dil=1>

TEPGE, 2024, Zeytinyağı Ürün Raporu-2023, <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/tepge/Belgeler/PDF%20%C3%9Cr%C3%BCn%20Raporlar%C4%B1/2021%20%C3%9Cr%C3%BCn%20Raporlar%C4%B1/Zeytinya%C4%9F%C4%B1%20%C3%9Cr%C3%BCn%20Raporu%202021-350%20TEPGE.pdf>